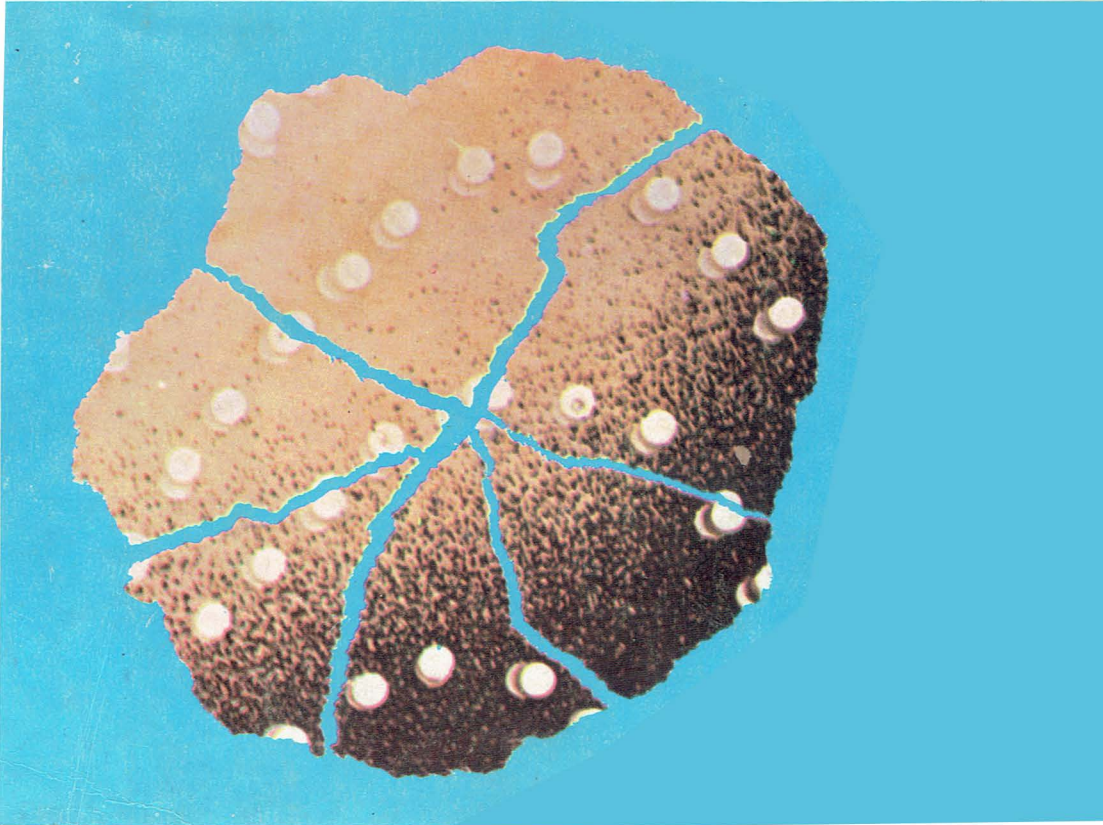

شہزادہ کی گشتی ریشمیری اولاد

۱۶

منتدی إقرأ الثقافی
www.iqra.ahlamontada.com

ہیرو کینی شاتوگریہ

محمد کریم رومانہ لہوری

بۆدابهزاندنی چۆرهما کتیب:سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

پدای داتلود کتایهائی مختلف مراحعه: (منتدی اقرا الثقافی)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (کوردی ، عربی ، فارسی)

نہمینداریتی گشتی روشینری و لاوان

به ریوہ به رایہ تی روشنبیری

۱۶

گونده كهه
چیرۆکیکی شانۆگه رییه

نوسینی

حههه کریم ههورامی

دیمه نی یه کهم

(شوین مالی شیخ به هایه .. شیخ چاوه نواری هاتی قولی خان
ده کات) .

قولی خان : (دیته زووره وه .. قهباله یه کی لوولدرای به دهسته وه یه) ..

شیخ : (پیشوازی ده کات) . هاتی ؟ ..

قولی خان : نهی چون نایه م ! ..

شیخ : (بو قهباله که ده پروانئ) نه وه تابو که یه ؟ ..

قولی خان : به لئ نه وه ..

شیخ : ده زانی بو ویستم له گدل خوت بیهتی ؟ ..

قولی خان : فهرموو ..

شیخ : خو ده زانی قسه و باس چی یه ؟ ! ..

قولی خان : مه ندئی شتم بیستووه ..

شېخ : چۈنى ئى تې دەگەي ؟
 قولى خان : لەزورى تۇدا چى بلىم ، زېدەيە .
 شېخ : لەمىزە دەزانم رۇژنىك دى تاپۇي رەش باوى نامىتى .
 ئەو رۇژەيە .
 قولى خان : قسەو باسى خوم شىوانە .
 شېخ : ئەم جارەيان خوم شىواندن نىيە .
 بە هيچ ناچى .
 قولى خان : چۈن ؟
 شېخ : نا .
 جارنىكى تر كەس بتوانى لە دەستيان دەرى يىتى .
 قولى خان : قوربان .
 شېخ : تۆ بزانه من چى دەلىم .
 قولى خان : فەرموو .
 شېخ : خۆت دەزانى خەلكى دى رىژانە هەموو پروايان بە من هەيەو .
 قولى خان : بەلى وايە .
 شېخ : بۇ ناى شتى بگەين !
 قولى خان : فەرموو .
 شېخ : تۆ ئىستا دەست كورته و پىوستيت بە پارەيە .
 يشت بە دەستەويە وەرە بە منى بفروشه !
 قولى خان : بىفروشم ؟ نا .

شیخ : تۆ گوی گره (دەستی خسته سەر تاپۆکه) ئەو قاقەزە رەشە مەگەر
هەر تەماشای کەمی .. ئەو گوندە کە ناوی لەناویایەو ئەو گوندانەش
کە لە ناو تاپۆکانی مندا ناویان نووسراوە خۆمان خۆش ..

قولی خان : تاپۆ هەر تاپۆیە ..

شیخ : جارێک وابوو .. ئەویش لەگەڵ جارێکدا روشت .. لەمەو پاش
بوولیکی سوور ناکا .. تا ئەو گەردە لولە هەموو لایەکی
نەگرتوووەتەو ، وەرە با پارەیکە پێ پەیدا بکەین ، دەنا
بەشیمان دەبنەو ..

قولی خان : چۆن چۆنی؟! ..

شیخ : (هەندێ خۆی مۆن دەکات) من وا دەزانم گەردە لولیکی
ناگروەشێن بە رینگەوێه ، هیچ شتی بەرگەمی ناگرێ ، یان رای
دەپێچێ یان دەیسووتێ .. وام پێ پەسەندە دەستی خۆمان پێش
بەخەین ..

قولی خان : چۆن؟! ..

شیخ : با تێت بگەنیم ، چۆن دەستی خۆمان پێش خەین ..

قولی خان : فەرموو ..

شیخ : تاپۆی رێزانە دەدەیت بە من ، هەردوو کمان وا بلاوی دەکەینەو کە
تۆ بە تاپۆوە ئەو گوندەت بە من فرۆشتوو .. جوتیار و بسۆرە
پیاوێکانی رێزانە کە بیستیان تۆ ئەو گوندەت بەمن فرۆشتوو بەگژ
تۆدا دین و یەخت دەگرن ، تۆش دەلێی من لە زوووە بەشیخم
فرۆشتوو .. ئەوانیش دینە لای من .. پێمان دەلێم لەوختی خۆیا
ئەو گوندەم کە کچی هەزار دینارم زیاتر ، لەم سەر و لەو سەری
ئەو مامەلەدا خەرج کردوو .. ئەوانیش لەمن شەرم دەکەن ..

زهره رەگەي من گە ھەزار دینارە دەدەنەو، لەو ھەزار دینارە سێ سەد
دیناری دەدەم بەتۆ!! چونکە ئەوان ئاگیان لەو نێه کە ئەو
ئەردە لوولە دێ و باوی تاپۆی رەش دەبا!! کریمان گەردە
لوولە کەي ئەمجاریش نیشتهو، بە ئاسانی نیشتهو، ئەوا گوند گوندی
خۆتەو سێ سەد دیناریشت قازانج کردوو!! تێ گەشتی؟!!!

قولی خان : (بە نابە دلی) تیگەیشتم!!

شیخ : من بۆ تۆمە!! ھەز دەکەي مەیکە!!

قولی خان : ئەي ئەگەر ئەو گەردە لوولە تەنیا گەوارە یەك بوو؟!!!

شیخ : پیتەم ووت : ئەو وەختە تاپۆ ، تاپۆی خۆتە!! ناوی خۆتی لێ
نووسراوہ!!

قولی خان : قسە کەت بە جێه!! بەلام!!

شیخ : (قسە کەي بری) بەلامی ناوی!! گەر ئەو ھەزار دینارە یان لێ،
وەرگرین!! گوندە کەشمان لە دەست دەرجێ ئێمە ھەر زەرەربکی
وامان نە کردووہ!!

قولی خان : نەخشە یەکی جوانە!! ئەي بۆ گوندە کانی خۆت وا ناکەي؟!!!

شیخ : (زەرەردە خەنەي تەلخ) گوندە کانی خۆم ھی خۆم!! تاپۆیان
بە دەست خۆمەو، یە!! من بۆ تۆمە!! دەنا خیانت لەتۆ بکەم لە
نریشتهي کچم چۆن دەکەم!!

قولی خان : نا!! نا!! من وا نائیم!!

شیخ : (بە زەرەردە خەنە) شیخایەتی و بە گایەتی بە لێ زانیه!! من ھەز
ناکەم زەرەربکەي!!

قولی خان : بۆ نازانم!! ئەویش ھەمە بە سایەي سەری تۆو، یە!! گەر تۆ
نەبای کەي من خاوەن گوند دەبووم!!

شىيخ : خۆت دەزانى خەلگە كە ھەموو مريدى منن ••
قولى خان : قوربان جا كەس ئىنكارى گەورەيى تۆي كىردوۋە ؟••
شىيخ : ئەوجا ووتت چى ؟••

قولى خان : خۆ دەزانم : ئەۋەي تۆ لىكى دەدەيتەۋە ئىمە نايزانين •• (بەدوۋ
دلىيەۋە) بەلام تابۆكەي خۆم لە خۆم خۆشتر دەۋى ••

شىيخ : تابۆي خۆت ھەر ھى خۆتە •• گەر لە دەستىشمان چوو ، بۆ
ھەندىكى بۆ خۆمان نە گەرتەۋە ؟•• بۆيە دەلئىم لاي من دايئى تا بە
دروژن دەرنەچين •• ئەو بۆرانە ھەيانە بەكيان ناكەۋى •• كوپەلەي
خەزنەن •• ھەر ئىمەين دەستە پاچە ، كە قەوما لە ئىمە دەقەۋمى ••
ئىستا چى دەلئىي ؟••

قولى خان • چى دەقەرموۋى باۋايى •• بەلام ھەزدەكەم پىشەكى بارمتەيەك
لە جياتى تابۆكەم ۋەرگرم ••

شىيخ : من دەمەۋى دەستە پاچە نەكەۋى •• ھىشتا بارمتەيشت بدەمى ؟!••
قولى خان : (بەزياۋە) لەبەر دەست كورتىيە •• دەنابۆ نازانم بۆ منتە ! بۆ
ئەۋەشم لە سايەي تۆۋە دەست نەكەۋت ••

شىيخ : (دەست دەكا بە باخەليا گرمۆلەيەك پارە دەخاتە بەردەم قولى خان)
ئەۋە سى سەد دىنارىشت بدەمى ••

قولۇخان : (پارەكە ۋەردەگىرى) شەرمەزارىش بووم •• خوزگا داوام
نەكردايە !••

شىيخ : باخەلى من تو يەكە !•• كە ھەزار دىنارەكەيشم ۋەرگرت ھەندىكى
ترت دەدەمى ••

قولى خان : من ھەر خۆم بەنان خۆرى تۆ دەزانم •

شىيخ : خۇزائىت كارەگە چۆن ساز دەدەين ؟
قولى خان : بەلى .

شىيخ : بەلام دەبى خىرا خەبەرەگە لە ناو خەلكەگەى (رىژانەدا) بىلاو
بگەينەو . بو ئەوەى ھەزار دىنارەگە مسۆگەر بگەين .

قولى خان : ئەى ئەگەر لىم ورۆزان ؟

شىيخ : خەمت نەبى ، ھەر ئەوەندە بلى : من گوندم بە شىخ ورۆشتوو .
قولى خان : (تاپۆگە لەبەردەم شىخا دادەنى) جا من لە خىرەت مەردەخەس
دەبم . خواخافىز .

شىيخ : دلئابە . داپۆشىنى ئاسانە .

قولى خان : (دەچىتە دەرەو .)

شىيخ : (لەبەر خۆيەو .) ئەى زاوام بو چىيە ؟ تو بەگەر ووتەيەكى بى
دەرەتان بووى . من لە رىژانەم دامەزراندنى . گەرمن نەبومايە
مەگەر ھەر رابردووى مردووۋەگانى خۆت بلىستەو . بوئە زاواى
من چىم دەوئى بۆم بگەى (تاپۆگە بەدەستىيەو دەگرىت) ئەوانە
زۆر سەرگىش و لاسار بوون ، بو ؟! گوندىان ھەيە . بەھىچ
جۆر نە دەخوسان . ئاوا دەتان خەستىم .
(بانگى ھەمەھەلى دەكات) ھەمەھەلى ؟
ھەمەھەلى : بەلى قوربان .

شىيخ : وەرە .

ھەمەھەلى : (دېتە پىشەو .) فەرموو .

شىيخ : (بە دەستى راستى قەبالەگە دەدات بەلەبى دەستى چەپا .) دەزانى
رىژانە شمان كرى ؟

حهمه‌هلی : پیرۆزه •

شیخ : (قه‌باله‌که به‌رز ده‌کانه‌وه) ئه‌مه تاپۆکه‌یه‌تی •• ئه‌مه چه‌ند مانگه
خه‌ریکم ئه‌مپۆ تاپۆکه‌یم وه‌رگرت •• له ئه‌مپۆوه به‌دوا ریژانه
هی خۆمانه ••

حهمه‌هلی : یاخوا پیرۆز بی ••

شیخ : حه‌مه‌هلی •• ئیشیکێ به‌به‌له هه‌یه ده‌مه‌وی زوو بیکه‌ی ••

حه‌مه‌هلی : فه‌رمان له تۆو کردار له من ••

شیخ : بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌م کړینه‌هه‌لآل بی ، هه‌زده‌که‌م خه‌لکی گوند ئاگادارین
•• نه‌ک له وه‌ختی (حاصلات ؟ دا (مالک) ا ، نه‌که به‌ قوآی‌خان
بدن •• جا ده‌مه‌وی پړۆی به‌ خه‌لکی ریژانه بلآی : قوآی‌خان
گونده‌که‌ی به‌ شیخ فرۆشتووه خۆیشت ئه‌مسآل سه‌رکاریان ده‌بی ••

حه‌مه‌هلی : به‌آی ••

شیخ : به‌ یه‌ک دوویه‌کی گونده‌که‌ بلآی و ئیتر خه‌به‌ره‌که‌ خۆی بلاو
ده‌بته‌وه •• تی گه‌یشتی ؟ ••

حه‌مه‌هلی : به‌آی •• (ده‌پوا) •

شیخ : (به‌شوینیا) حه‌مه‌هلی ، چۆنم پی ووتی وا بکه ••

دیمہنی دووم

دیمهن قهد پالیکه ، مام وسو ، پیرۆت ، خواکه رهم ، حهسهن ، حهسین ،
پشوو ددهن : جگهره ده کیشن ، ههریهك خاکه ناز، یان پیمه پره « بیل » ی خوی
پیه ..) •

وسو : (بهه مووان) جوگه ، بی جومال کویر ده بیته وه •• کشت و کالیش
بی جوگه ئاو نادرئی ••

پیرۆت : ئاویش بی جوگه نابئی ••

خواکه رهم : به لئی وایه •• ئه مپۆ ماندوو مان ده کات سبهی بهری ئه و ماندوو
بوونه ده خوین ••

حسهین : وایه ههر دلۆپه ئاره قیک باره گه نمیکه ••

وسو : هه موو شتی پاکه وه کردنی گهره که •• دهنه ویران ده بی و تیا ده چی :
خانوبه ره ، ریگه و بان ، دار و ده وهن ، ته نانهت هوش و میشکی

مرۆفیش پتوستان به پاکهوه کردن و زاخاو دان ههیه .. دووری
بۆ نهروپن لهشی مرۆف گهر جار بار پاکي نه کههتهوه دا دهوشی و
به کی ده کهوی ..

حهسن : قسهی ههموتان راسته و (روو ده کاته مام وسۆ) مام وسۆ پیمان
نالئی ئه م جوگهیه له کههتهوه دروست کراوه ؟ ..

وسۆ : (ههندی مات بوو) ئه ی بۆ نالئی کئی ئه م جوگهله ی راکیشاوه ؟ ..
حهسن : فهرموو .. وا ووتمان ..
(ههموو) فهرموو .. دوو قسهی خۆشمان بۆ بکه به لکو ماندووومان
بچهستهوه ..

وسۆ : باپیره گهره ی ئیمه که ناوی « حه مه خانی وهیسه » و له گوندی
« جانانه » نیشته جی بووه ، له گه ل ئاغاکانی ئه ویدا تیک ده چیی
دیت ئه م گونده ی ریزانه دروست ده کات و ده یکات به ئاوه دانی ..
ههر ئه و سآله دوو کورپی ده بی .. یه کیکیان ناو ده نی « ئه یسه »
ئه وی تریان ناو ده نی « وهیسه » ئه م وهیسه ناوه گری باپیری ده بی ..
ئه یسه و وهیسه ئه م گونده ئاوه داتر ده که نه وه .. له پاش خۆیان
وه چیکی زۆریان لی ده یته وه که ئیمه به نه وه ی وهیسه یین ..

پیرۆت : ئه ی ئه یسه ؟ ..

وسۆ : ئه یسه مندالی ئیرینه ی بۆ نامیتی به لام کچی زۆری ده بی .. کچه کانی
خۆی له کورپه کانی وهیسه ی برای ماره ده کات ..

حهسن : که وایی ئیمه له ئه یسه و وهیسه یین ..

وسۆ : جا قسه که م ته و او نه کرد ..

پیرۆت : فهرموو قسه که ت ته و او بکه ..

وسۆ : به شان و بالی کورپه کانی وهیسه له سه ر چه مه ی « خالخال » وه به قه :

ئەم شاخە سەختا راكىشراۋە بۇ گوندى رىژانە •• ئەو رۆزەي كە
ئاو دەگاتە گوندو قەلبەزە دەكات ، حەوت شەوو حەوت رۆژ شايى
دەگىرن و كچەكانى ئەيسە لە كورپەكانى وەيسەش مارە دەكەن ••
حسەين : يانى ئەم گوندە باپىرە گەورەكانى ئىمە كىردوويانە بەگوند ؟••
وسۆ : ئەي چۆن ؟!••

خواكەرەم : كەوايى ئەم گوندەدان بناغەي لە سەر رەنجو ئارەقاۋى ئەوان
دامەزراۋە •

پىرۆت : ئەي ئىستا دەزاني ؟!••
خواكەرەم : بەئى ئىستام زاني كە ئىودش زانيتان •
وسو : (ھەناسەيەكى ھەل كىشا) •

پىرۆت : ئەي ئەم قولى خان بەگە لە كوئوبەھات ؟••
خواكەرەم : ئەي بۇ نالايى ئەم گوندە چۆن كەوتە زىردەستى ؟••
وسو : كورپنە باگەورە تر بىن ھەموو شىكتان لىي حالى دەيى ••
حسەن : ئەي بۇ ئىستا حالى نەيىن •• بۇ حالىمان ناكەيت ••
خواكەرەم : لەمە گەورە تر دەيىن ! بۇ يىمان نالايى ؟••

حسەين : ئۆھ •• دلى خۆتان بۇ دەگوشنەوہ •
وسو : من ھەر ئەوئەندەتان يىي دەئىم •• ئەوگوندە ھى ئىمەيەو ئىمەيش ھى
ئەم گوندەين ••

خواكەرەم : نەمانى ئەو ئەمانى ئىمەيە ••
حسەين : كەوايى چۆگە ، جۆگەي گوندى خۆمانە ••
حسەن : يانى جۆمالمان بۇ خۆمان كىردوۋە !••
پىرۆت : ئەي ئەم قىسانە بۇ كى دەكرىن ••

حەسەن : گویم لێهە . . .

حەسەین : گوئی لێهە بەلام لەم گوێهەو دەئ و لەو گوێهەو دەپروا . . .

حەسەن : بۆ تێمان ناگەیهنی؟!

حەسەین : تۆ بە من تێ ناگەیی . . .

حەسەن : خۆت جارێ تێ بگە . . .

خواگەرەم : چاک تێگەشتن خۆتان دەزانن جوگەمان بۆ خۆمان جۆمالم

کردوو . . . نەك بۆ قوڵی خان بەگ . . . وایە مام وسو . . .

وسو : وایەو واش نییە! . . .

خواگەرەم : چۆن وایە و واش نییە؟! . . .

وسو : وایە ، چونکە ئەم جوگەیه شا دەماری ئەم گوندەیه ، گوندیش

پارچەیه که لە گیانی ئێمەو دایکی ئێمەیه . . . واش نییە : حالی حازر

ناوی یەکنکی تری لە سەرە (مژیکێ درێژی لە جگەرە کەسێ

داو سەرینکی بە ئاستەم لەقان) خۆمان بە خۆمان کرد . . .

پیرۆت : یانی چی خۆمان بە خۆمان کرد؟! . . .

وسو : لێم گەرپین با ئەو داخانی که لە دلمدان هەر دلی خۆم بخۆنەو . . .

(سەرینکی لەقان) پۆله کهوینکی ئازاد بووین .

پر بەدەمی خۆمان بۆ یە کتربمان دەخویند . . . بەقسە قەلە رەشەیهک

هەل خەلەتاین و کهووتینە ناو رەتەو^(۱) .

پیرۆت : یانی داری هەلەمی خۆمان ، لە گەردنی خۆمان ئالوو . . . بەلام ئایا

نا توانین لە گەردنی ئەو قەلەرەشە بئالینەو؟! . . .

وسو : (هەناسەیهکی هەل کیشا) ییوو پەنای ییاودەدا . . .

---

(۱) : رەت جۆرە داوینکە بۆ کهو دەنرینەو .

خواكهرم : ئهوه بۆ پېچ و پهنا دهخه نه ناو قسهوه ؟! ••

پىرۆت : پېچ و پهناى تيا نيه ، همومان دهزائين •

خواكهرم : ئهوه ههلهيه ئيه دهيلين راست كردنهوهى دهوى •• دنا ههله
چهند پروا ئهوهنده تهنه نه دهكات ، بنجدا دهكوتيت •• ئهوه بۆ
ئيمه سهلقههه چاوگيرانهوهومان به خوماندانيه ؟! •• مام وسو تو نهت
ووت همه خانى وهيسه لهدهس ئهوه جوړه كهسانه له گوندى «جانانه»
ههله هاتوون •• ئهه نه دهبوو ئهوه بې به پهند بوئان ؟ ••

پىرۆت : وايه •• ئهه بۆ ئيمه وانين ؟! ••

وسو : (قسهكهه بېرى) ئهه نهمووت خوومان به خوومان كرد ••

حهسن : بۆ واز لهم قسانه ناهين ••

حهسين : تو خوا كهه ئهه ههويره بشيلنهوه ••

خواكهرم : پياو ده بۆ تهجروبهه بايران وهك ئالفهيهك لهپهنجهه كات ••

وسو : ئيمه به پياو تيمان زانى ••

پىرۆت : پياوتهه نايى ريگهه تافىكردنهوه بگريت ••

حهسين : ئوه •• كهه كاي كوون بهبادا بدهنهوه ••

حهسن : (بهحهسين) ناني ئاغاي خواردووه ههز لهو قسانه ناكات ••

حهسين : (بهحهسن) ئهه خۆ ناني هايو حوى و تهكهه مان نهخواردووه ! ••

خواكهرم : (به ههه دووكيان) فهرقيان چيه ؟ •• قهپلكى يهك كاكلن و

زهه ديهه يهك هيلكهه •• (بهتووندى) ئهوه كاكردن بهبادا

نيه ، بهلكو پهرده رامالينه له سهه راستى •• جگه لهوهه ههچ

كاميكتان ناني ئهوانهتان نهخواردووه ، بهلكو ئهوانه له سايهه رهنجى

ئيهوه گهرمه سريان خواردووه ••

حهسن : (بهتووندى) نان ئهه نانهيه ئهه پۆ له خوانه ••

پیرۆت : نا •• نان هەر ئه‌و نانه‌یه‌و خوان هەر ئه‌و خوانه‌یه •• به‌لام له

چاوی تۆدا نانی ئه‌وه •• که‌چی له‌راستیا نانی تۆیه ••

خواکه‌رهم : به‌لێ •• قسه‌ی پیرۆته ••

حه‌سهن : خۆ ئیستا ئه‌و ئاغای گونده‌و !••

خواکه‌رهم : (به‌توره‌یی) کام گوند ؟!••

وسو : ریژانه گوندی ئیمه‌یه‌و که‌س مافی به‌سه‌ریه‌وه نییه ••

حه‌سهن : جا به‌من چی !!••

وسو : نه‌چووه‌ بچی •• (مات بوو) خه‌م ئه‌م سه‌رو ئه‌و سه‌ری بۆ نییه ••

خواکه‌رهم : ئه‌سه‌ری بۆ من بوو ، ده‌بی ئه‌سه‌ری بۆ یه‌کیکی تری ••

پیرۆت : ئه‌م خه‌مه‌ بنکه‌ی هه‌موو خه‌میکه ••

خواکه‌رهم : ده‌بی ئه‌و بنکه‌یه‌ ریشه‌که‌ن بکری ••

حه‌سهن : (راپه‌ری) تۆ خوا حه‌سهن گورانی‌کمان بۆ بلێ •• با تۆزی خه‌م

به‌با بله‌ین ••

حه‌سهن : (هه‌ندی قورگی خۆی تاودا) چی ده‌که‌م بۆم نایه •• گه‌رووم

نایکا ••

پیرۆت : ئه‌مپۆ چاک خۆت ماندوو کرد •• چه‌ به‌ده‌ست چه‌ به‌گۆرانی ••

وسو : جا گه‌ر ئه‌و گۆرانیانه‌ نه‌بوایه‌ن که‌ی ئه‌و هه‌موو جو ماله‌مان بی

ده‌کرا ••

پیرۆت : گۆرانی خۆش مه‌ره‌مه‌ی ژان و ئازاره ••

خواکه‌رهم : خوزئا ده‌نگم خۆش بوايه‌ تا به‌ گۆرانی دنیای خه‌والۆم

ده‌ورۆژان ••

حه‌سهن : بریا منیش ده‌نگم خۆش ده‌بوو جا ده‌مزانی چی ده‌لیم ••

حه‌سهن : چیت ده‌ووت ؟•• با من له‌جیاتیت بیلیم ••

حەسەن : قورگىڭ بەخۆمەۋە نەبى ، ئەو تامەي كوا •• ئەۋە ناۋى خوزگەتان
ھىنا (روو دەكاتە خواكەرەم) خواكەرەم ؟ گەر ئەم سأل ھات بى
ئاۋات چىيە ؟!••

پىرۆت : (زوۋھاتەدەم) زۆرمان خواست و كەمى ھاتەدى ••
خواكەرەم : ئاۋاتى من ؟•• (تۆزىمات بوو) گەر ئەمسأل ھات بى ئاۋاتم
ئەۋەيە : بە ئاۋات بگەم •• ئەۋىش ئاۋاتى ھەموومانە ••

حەسەن : ھەر ئەۋەندە ؟••

خواكەرەم : ئەي تۆ ؟••

حەسەن : گەر ھات بوو دەزانم چى دەكەم : جوۋتې ھىستىر دە كېرەم بۆ ئەۋەي
لە ۋەختى خەلەۋ خەرماندا داۋاي ۋلاغ لەم و لەۋ نەكەم ••
(روۋى كەردە حەسەن) ئەي تۆ ؟!••

حەسەن : من ئاۋاتم ئەۋەيە نەمرم ژنىك بۆ حەمەلاۋى كوپم بخوازم و لە
شايى يەكەيا تېر ھەلپەرم •• (روو دەكاتە پىرۆت) ئەي تۆ كاك
پىرۆت ؟••

پىرۆت : ئاۋاتم ئەۋەيە ھەموو سالى ھات بى ••

حەسەن : ئەۋە ئاۋاتى ھەموومانە •• (بە وسۆ) ئەي مام وسۆ ؟••

وسۆ : من ئەۋەندەم بەدەمەۋە نەماۋە •• ئاۋاتم ئەۋەيە ئەۋ ھەلەيە لە ژيانما
كردوۋمە راستى بگەمەۋە •• ھەمىشە ھات بوۋە بەلام لە ئاست
ئېمەدا بوۋە بەقات ••

حەسەن : ئۆۋە •• چۈپنەۋە سەر بەيتى بلە •• تۆ باسى ئەمسأل بگە ••
گەر ھات بى چى دەكەي ؟••

وسۆ : (بەحەسەن) ھەموو سالى ھاتە •• ئېمە خۇمان قاتىن ••

خواكەرەم : وايه .. گەر بمانەوئى ھاتە گەر نەمانەوئى قاتە .. خۇمان
سەرچاوەى ھات و نەھاتىن .. گەر مێردە زمەى گونەد نەبئى و
سەرپەرشتى كانياوە كان بکەين و جۇمالى جۇگە کان بکەين بۆچى
قاتى دەبئى ..

پىرۆت : قسەكەى خواكەرەم بەجىيە .. ئەو قاتى دەھىتئى ئەو ئافاتەيە كە
دەسى ناو تە ناو قورگى بەروبو مى گونەدو ..

حسەين : (بۆ دوور دەپوانئى) ئەرى ئەو كئىيە ؟ ..
حسەن : (دەپوانئى) وەك بۆ لای ئىمە بئى وايه ! ..
وسو (دەپوانئى) ھەركەس ھەيە بۆ لای ئىمە دئى .. لای وايه لە سەر چاوەى
خالخالين .. دا بانگى بکەن .

خواكەرەم : ھەمەعەلەيە ! .. (بانگ دەكات) ھەمەعەلى .. ھەمەعەلى ..
وسو : كام ھەمەعەلى ؟ ..

خواكەرەم : كليلەوانى شىخ بەھا ..
پىرۆت : بەدەست خۆم نيە ھەز بە چەھرى ناکەم ..

حسەين : واھات .
حسەن : بەلكو ھاتەكەى خىرى پئوھ بئى ..
خواكەرەم : ئەوانەو خىر ؟ ! ..
پىرۆت : بۆ وا بە ھەلە داوان دئى ..
وسو : ديارە كارئىكى بە پەلەى ھەيە ..
حسەين : تۆ بئى شتى رووى نەدائى ..
خواكەرەم : خۆيەتى .. ھەمەعەلى بەو بىكار نەھاتوو ..
ھەمەعەلى : (دئتە پئشەوہ) ماندوو نەبن ..
(ھەموو) ! خۆت ماندوو نەبى ..

حهمههلی : جو مانه كه تان ته و او كرد ؟!!

خواكه رهم : نه و نه دى نه ماوه .

وسو : بو ده پرسي ؟ خيره ؟!!

حهمههلی : خيره . له خيره به ولاوه چي تره هيه .

پيروټ : هه مهههلی به قسه كاتا شتيك رووي داوه ؟!!

حهمههلی : شتيكي وا نيه .

پيروټ : ياني چي شتيكي وا نيه .

وسو : ماناي وايه شتيك ههيه .

حهمههلی : ههر وا تو زئي دلّم تهنگه .

وسو : بو ؟

خواكه رهم : بو دلّت تهنگه ؟ چي قسه و ماوه ؟! شيخ مردووه ، ئاغا وه فاتسي

كردووه چيه !!

حهسن : خه مت نه بيّ نه وانه نا مرن .

خواكه رهم : گهر مردن هه بيّ هه ربو نه وانه . به لام داخ نه و هيه خويان

ده مرن . خو شتر وايه زوو به ره و مردن ره وانه بكرين .

حهسن : كه ي وه ختي نه م قسانه هيه . راوه ستن بزائين هه مهههلی بو چي

هاتووه ؟!! (روو ده كاته هه مهههلی) دهنگ و باسي گوند چي هيه ؟

حهمههلی : كام گوند ؟!!

وسو : ريژانه .

حهمههلی : (زه رده خه نه هيه كي ته لئخ) ؟

وسو : شتيك له دلّ تايه بو پيمان نالي ي ؟!

حهمههلی : چي بلّيم : نه مرّ و اي ليّ هاتووه خه نه جه ريش له دلّت بدهن نابي

هاوار كه ي نابي خو نيشت ليّ بچو رته وه !

حەسەن : ديارە مردن نىيە •• گەر مردن بوايە شاردنەووى نەدەيويست ••
پىرۆت : (بەتووندى) بۆ نايلىي •
حەمەئەلى : رىژانە؟! •

پىرۆت : رىژانە؟! •• رىژانە چى بوو ••؟
حەمەئەلى : فرۆشرا!! ••

رسو : چۆن؟! بەكىي؟! ••

حەمەئەلى : قوللى خان بەگك لە زووۋو دەيەووت بىفرۆشىي بەلام « حەزرەتى
شىخ بەھا » كە زانى ھەر دەيفرۆشىي بۆ خۆي كرىيەو ••

خواكەرەم : (بەحەپە سانەوۋ) مردن لەو گەورە تر ھەيە ••

حەسەن : گەر مەسەلە وايي من بەو فرۆشتە ناليم فرۆشتن ••

پىرۆت : (بەسەر حەسەندا نەپراندى) كە قسە نازانى بۆچى بىي دەنگ
•• نايى

حەسەين : بىرۋا ناكەم قوللى خان شتى وا بكا!! ••

رسو : تۆ راوستن بزائىن ، كرىنى چى و فرۆشتى چى؟! •• (بەحەمەئەلى)
كىي فرۆشتى و كىي كرى؟! ••

خواكەرەم : (بەپكەوۋ) گويت لىي نەبوو ، ووتى : قوللى خان بە شىخ بەھاي
فرۆشتوۋ •

پىرۆت : بە چە حەقىك قوللى خان رىژانە دەفرۆشىي ••

حەمەئەلى : بىرۋاتان ھەبىي بۆيە شىخ لىي كرىيەوۋ تا نەيفرۆشىي بە يەكىكى
بىگانە •• وا بزائىن ھەر گوندى خۆتانە! •

خواكەرەم : دىزە بە دەرخۆنەيە! •

رسو : (بە حەمەئەلى) چۆن دەزانى ئەو كرىن و فرۆشتە بوو؟! •

حەمەعەلى : چۆن نازانم ! .. بەچاوى خۆم دوینی قەبالەى تاپۆکم لای شیخ
دى .. بیى ووتم له مهو پاش تو سەرکاری گوندی ریژانەى ..
منیش بۆیه هاتم پیتان بلیم .. تا بزانی (مالک) انه خۆم لیتان
وهرده گرم .. بهلام وا بزانی شیخ بو خۆتانی کړیووتهوه ..

خواکه رەم : (بهرکه وه) ئەوا وامان زانی .. که گوند وای لی هات چە
هی ئەو بی چە هی ئەم ..

حەمەعەلى : بو تووره دەبن .. من پیم ووتراوه پیتان رابگه یەنم ..
حەسەن : وایه .. وا ..

حەسەین : وایه .. چە ئەوبی چە ئەم بو ئیمە یە که ..

پیرۆت : (بهتووندى) وا نییه .. کۆلۆله چەند خلۆر بیتەوه له دەست دەر
دەچێ .. گوند چۆن دەفرۆشری ! .. خەلکینه گوند چۆن
دەفرۆشری !؟ ..

حەسەن : ئیمەش وهك ئەو هەموو گوندانە ! ..

پیرۆت : خەلکی ئەو گوندانە کوا ماون ؟ .. تەنیا چاویان پێوه ماوه هەموو
وهك قایشی رهشیان لی هاتوووه .. شەو دەخەنە سەر رۆژ ، رۆژ
دەخەنە سەر شەو ئەوجا فریا ناکهون ..

خواکه رەم : ئەى به چه حەقی شیخ بەها گوندی ئیمە دەکړیت .. دیارە
ئیمەى بەشت نەزانیوه ..

پیرۆت : دیارە له چاوه وانا ، ئیمە ئازەلین .. گوندمان فرۆشراوه واتە خۆمان :
فرۆشراوین ، مالمان ، زیانمان ، نامووسمان ..

حەسەین : شت که به تاپۆ بی ، تاپۆ لای کتی بی هی ئەوه یە ..

خواکه رەم : (رووی کرده پیرۆت) ئەمه رۆژه که یە .. مامۆستا نەوزاد ،
جی بی ووتین ؟ .. نەى ووت ئاگانان له گوندە که تان بی .. ئەوانە

دەیانزانى مامۆستا نەوزاد بە نیازيان دەزانى بۆيە بەھانەيان بۆ
دۆزىھەو لەوئ دەريان کرد .. (رووى کردەمام وسۆ) ئىستا
خۆ حالى بوون ..

وسو : (بەکزیھەو) لە زووەھە حالىم .. ئەوھى من دەزانى شتىكى تر بوو .
پىرۆت : ئەوھى ئەو دەيووت چاڭ ھاتە دى ..
خواکەرەم : بەبى زیادو کەم وا دەرچوو ..
ھەمەھەلى : بزمانياھە واپتان گرانە پىتانم نەدەوت ..
پىرۆت : ئىمە بەووتنەکەى تۆ نارەھەت نىن .. نارەھەتى دەستى خۆماين ..
وسو : ئىمە بە کپىنەکەى شىخ نارەھەت نىن ..
خواکەرەم : مام وسۆ چى دەئىي .. کپىن و فرۆشتن يەك مامەلەيەو نابىي
بە دووان .

ھەسەن : خواکەرەم دلى خۆت بۆ سەخلەت دەکەى ..
ھەسەين : من بەش بە حالى خۆم ، ئەوکپىن و فرۆشتەم پى شتىكى وا نىھە ..
کە گوند لە دەس خۆماندا نەبى ئىتر (مالک) ى ھەرکەس دەبى بابىي
قولى خانە ئاغای خۆمانە ، شىخە شىخى خۆمانە ، ھىچيان بىگانە
نىن ! ..

خواکەرەم بۆ تۆ وايە ، چونکە پىناى راست بىنىت تيا وئرانە ..
ھەسەين : لەمىزە داخ کراوين ئىستا سوومان دەپتەھەو .
پىرۆت : ئەوبرىنە وا ئىستا کوناو دەر بوو و خوئى لى دەچۆرئى ..
خواکەرەم : نابى کوناو دەر بىي .. دەبى مردنى خۆمان پىش رىزانە بەخەين ..
ھەسەين : ئەى چارە !؟

خواکەرەم : چارە تەگىرە .. من بەش بە حالى خۆم (رووى کردە پىرۆت)
پىرۆت دەکەم بە گەورەى خۆم بۆ ئەوھى راوئىزکار بىي ..

پیرۆت : منیش مام وسۆ ده کهم به گه وره ی خۆم ته گیرمان بۆ بکات ••
حه سەن : منیش ههروه ها ••
حه سین : منیش ههروه ها •• مام وسۆ مامی هه مو مانه ••

وسو : گرینگ ئه وه نیه ته گیر بدنه ده ست من گرینگ ئه وه یه پشته
یه کتری بهر نه ده یین بۆ ئه وه ی ئا پرومان له ده ست نه چی •• (رووده کاته
حه مه عه لی) حه مه عه لی ئیمه به وه دل گران نین که شیخ تۆی کردوو
به سه رکاری ئیمه •• تۆیش له ئیمه دوور نیت •• زۆرتر دلگرانی
ئه وه یین ، چۆن گوندی ئیمه بوو به گوندی قوڵی خان ! •• ده بوایه
پرسیک به ئیمه بکرا بایه ••

خواکه رهم : (زوو هاته ده م) به و جوړه بوو که کرا به ئاغای گوند ••
وسو : (سه ریکه له قاند) ••
پیرۆت : (به وسو) ئه وه ی بوو ، رویشته ! ••

خواکه رهم : (به توندی) نا •• نه رویشته ، نابیی پروات •• ده بی بهر په رچ
بدریته وه ••

وسو : (به هیمنی) پشووتان دریز بی •• باو پرتان قایم بی •• با جاری
جو ماله که مان ته واو بکه یین ••

خواکه رهم : (خا که نازه که فری دها) ده ستم خا که ناز ناگری ••
وسو : نا •• نا •• به خا که ناز فریدان کار ناچیته سه ر •• دوا ی ته واو بوونی
جو ماله که بیریکه لی ده که ینه وه ••

خواکه رهم : ته گیرمان ده وئی ، ته گیریکه وا چه خماخه ی جگه ر پاره که
بی ••

وسۆ : کوپینه پێژانه چاوه روانی ئاوی ئهم جوگه یه ، دارو درهختی ، ده غل و
دانی ، مهرو مالاتی ، هه موو تینووی ئاوی ئهم جوگه یه •• به

قورباتانام دريغى مەكەن •• ھېچ رۇژىك وەك ئەمپرۇ رېژانە بە
خۆشەويست بە گيانمانە نەچە قيوە •• گەر وسو ، وسۆ بىي جۇمالى ئەو
ھەلآنە دەكات كە وەك جەلمەي قەساب بۆ ھەلواسىنى ئىمە ئامادە
•• كراون

پىرۆت : كوپىنە ھەلمەت بدەن •• مام وسو چى دە ئىي وابكەن •
خواكەرەم : (روو دەكاتە رېژانە) مەرج بىي خۆم بىكەم بە رۆلەيەكى
جگەرگۆشت ، دەمارەكائى خوينم بىكەم بە جۆگەي ئاوبارەت ••

وسو : (خاكەنازەكەي ھەل دەگرىئ و دەپروا ، ھەموو بە شوپىيا دەپرۆن) •
ھەمەغەلى : (تاك دەمىتتەوہ ؟) ••

وسو : (بە ھەمەغەلى) ھەمەغەلى •• تۆ سەركارى ئىمەي گەر دەتەوئ
وەرە سەركارىمان بىكە ••

ھەمەغەلى : من براى ئىوہم ، پرۆن خوا حافىزتان بىي •• (لە دل خۆيا) ••
خوزگە ئاگرىكيان دەنايەوہ •• مەرج بىي تا بتوانم فووى پيا بىكەم ••
بزائىن مام وسو چە تەگىيرى دەكات •• (بە شوپىن خۆيا
دەگەرپىتتەوہ) ••

دیمہ نی سییم

(مام وسو ، پيرۆت ، خواكهرم ، حسەن ، حسەين ، رووبەروروي
قولی خان ، بوونەتەووە) ••

وسو : (لە سەرخۆ) جەنابی قولی خان ، تۆ گەرەي ئیمە بووی ، گەرەیی
بەوجۆرە نابێ ••
قولی خان : بۆ؟! ••

وسو : گەرە لەپشتەووە خەنجەر لە دوژمنیشی نادات ••
قولی خان : تێ ناگەم ، پستی چی و خەنجەری چی؟! ••
وسو : ئیمە بۆیە تۆمان بە برا گەرەي خۆمان دانا ، بزانی گەرەیی بکەي •
قولی خان : (بە مۆنیەووە) •• ئامۆزگاریمان دەکەیت؟! ••

وسو : ئیمە ئامۆزگاریت بکەین نەك نە ناسیاوێك ، تۆ بە ئیمەووە قولی خانی ،
ئیمەیش بەم گوندەووە ناسراوین •• گەر رێژانە نەما ئیتر چە
کەسین و تۆش کام قولی خانی؟! ••

قولی خان : گوند گوندی خۆمه .. چی لی ده کهم هه وه سی خۆمه ..
پیرۆت : (بهرکه وه) گوندی خۆت ؟!
خواکه رهم : له که یه وه بوو به گوندی خۆت ؟!

قولی خان : (به خواکه رهم) تۆ مندالی .. بافتی وه لام دانه وه ت نیه ..
خواکه رهم : به ته مه ن نیه به هۆش و فامه .
قولی خان : ده زانم کئی میسکی ئاخویو !

خواکه رهم : منیش ده زانم کئی ده یه وئی له خسته مان بهرئی ..
وسو : (که وته به یه وه) ئه وه ی پئی ناوئی .. تا ئیستا چی بووه و چی
کراوه گویمان نه داوه تی و له ری ی هاوما لیا هه موو شتی کمان قووت
داوه ته وه ، له مه و پاش نابئی وابئی ..

قولی خان : باشه ئیستا چی بووه ؟!
وسو : ریژانه !

قولی خان : من پتیم ووت ، گوند هی خۆمه و چی لی ده کهم ما فی خومه ..
خواکه رهم : (بهرکه وه) ئافه رین بو ئیمه !
حه سه ن : (له په ناوه) کئی ده زانی .. ره نگه ما ل و مندالی شمان هی خۆمان ،
نه بئی ..

حه سه ی ن : (به حه سه ن) تۆ حه قی قسه کردنت نیه ..
قولی خان : (به تووره یی) هه ی هه ی گه له کۆمه یه .. ئافه رین مام وسو ..
ئه مه یشت بهرپا کرد ؟!

وسو : گه له کۆمه یه ، بو ما فی خۆمان .. نه ک بو خراپه کاری .. ده نا
تۆ یه ک و ئیمه سه د ..

قولی خان : (به ته وه) وای لی هات ؟!
وسو : یه کئی دایکی له بهرچاوی هه راج بکری چی لیوه چاوه نواری ده کری ..

پىرۆت : (بەگالتەوہ) بۆ خوشمانت نہ فرۆشت ؟! ••
 خواکہرہم : (بہ پىرۆت) لەوہ زياتر ! ••
 وسو : قەت بووہ مېوان شتى خانہ خوئى خوئى بفرۆشى ؟! ••
 قولى خان : يانى من لەم گونده مېوانم ؟! ••
 وسو : بەئى تۆ لەم گونده دا غەوارەيت •• لە بنەپرە تا خەلکى ئەم گوندى
 ئىمە نىت ••
 قولى خان : (بەگالتەوہ) لە بنەپرە تا ؟! •• خۆشە بى بنەپرە تى باسى بنەپرەت
 بکات ! ••
 وسو : (بەھىمنى) قولى خان ، من وتۆ چاک يە کىرى دەناسىن ! ••
 قولى خان : (بەپرەگەوہ) زۆر چاک ••
 پىرۆت : نامووس فرۆشتىمان بىستووہ گوند فرۆشتىمان نہ بىستووہ ••
 قولى خان : کى دەئى ئەم گونده ھى ئىوہ يە ؟! ••
 وسو : من دەئىم ••
 خواکہرہم : من دەئىم ••
 حەسەن : من دەئىم ••
 وسو : ھەموومان دەئىن •• کەس لەدايکى خوئى ئىيا ناکات ••
 قولى خان : ئىوہ کىن ؟! گەر من نہبم کەس ناتان ناسى ••
 وسو : (بە تووندى) ئىمە کىن ؟! چاوت بکەوہ بزانه ئىمە کىن ! ئىمە
 نہوہى حەمە خانى وەيسەين •• ئەو حەمەخانەى کە لە دەست
 ستەمى باپىرانى تۆ ھەل ھاتوو ئاوارەبوو •• سابە چە دەردى
 سەرىلک ئەم شوئىنەى ئاوەدان کردوہ تەوہ •• لە جياتى تۆ لە کردنەوہ
 چاکەمان لە شوئىن خراپا دانا • پەناى تۆماندا •• تۆش لە جىئى
 چاکە خراپەت چاند ••

قولی خان : (به مخنه تی) یانی من به میوانی هاتووم ئیوه به ناتان داوم؟! •
(روو ده کاته پیرۆت و خواکه رهم) بروای پی مه کهن •• بۆ
راستییه که ی نالی •• من بۆیه هاتووم ئیره تا ئاگام لیسان بی ••
گوندی بی ئاغا مه پری بی شوانه •• جگه له ویش ، همه خانی
وهیسه بۆ له ویی ده رکرا •• کئی ده ری کرد •• باو بایرانی من؟ •

وسو : به لی ، بایرانی تو ••

قولی خان : منیش ئهو قسم ده یویست! ••

وسو : منیش ئه ووم ده ویی که بزانی کئی ئه م گونده ی دروست کردوو ••

قولی خان : (هه ندی نهرم بوو) گوندی خۆتانه ؟ وایه ؟! ••

وسو : مه گهر یه کیککی وه ک تو بلی وا نیه ! ••

قولی خان : به چی گوندی ئیوه یه ؟ به تاپۆ ؟! به هسه ب و نه سه ب •• به چی ! ••

وسو : به هسه ب و نه سه ب ! ••

قولی خان : کام هسه ب و کام نه سه ب ! •• ئیوه بۆره ن ، بۆره که ی هسه ب و

نه سه بدار بووه ! •• گوند گوندی ئاغا و به گزاده یه •• تا ئیستا ئه م

یستوووه بۆره خاوه ن گوند بی !! ••

پیرۆت : هسه ب و نه سه ب به ناو و خۆ هه لکیشان نیه •• ئهو ناوانه هه موویان

یه ک نانی جوین ناکهن •• دوا ی ئه وه یش بنه مه مالهی سته مکار

گوپزی کوپره تو بکله که ی ره قه و ناوه که ی بۆشه ••

هسه ن : (به هسه یین) دیت ئاغات جیمان پی ده لی ؟! ••

هسه یین : ؟! ••

پیرۆت : قولی خان له سه یینوه ده ست له م گونده هه ل ده گریت ••

قولی خان : (زه رده خه نه یه کی ته لیخ) سه بارت به چی ؟ •• به و تاپۆیه که

له ده ستایه ؟! ••

پىرۆت : تاپۇ ؟! ••

قولى خان : بەلى •• تاپۇ ؟!

وسو : (بەگالتەوۋە) تاپۇت دەۋى ؟! •• ئىمە خۇمان تاپۇيىن ••

قولى خان : (پىكە نىپكى تەلخ) خۇمان تاپۇيىن ؟! ••

خوئاكەرەم : بەلى خۇمان تاپۇيىن ••

وسو : ئەي ئەو جۇگەيە كەۋەك مار بە قەد ئەو ھەموو شاخانا كىشاۋە ۋە لە

خالخالانە ۋە گەشىتوۋەتە رىزانە ناپتە تاپۇ ؟!

ئەو باخ ۋە تالان ۋە رەزو تووناۋ توونى ئەو قەد پالانە تاپۇ نىن ؟ ••

چىن چىنى ئەو كەلەكانە بۇ كى راز دەكەن ، خاۋە نىن كىيە ؟! ••

تەنانت رەنگى گەنمەكان ، ھىلى شىف ۋە ۋەردەكان لە دەم ۋە چاۋى

كى دەچن ••

قولى خان : ئەۋە تاپۇكەتە ؟! ••

وسو : بەلى •• گەر ئەۋە تاپۇ نەبى ، دەبى چى تاپۇ بى ؟! ••

خوئاكەرەم : (ھاتە پىشەۋە) گورستانى گوند شاھىدە دەفەرموون برۆين

بزىنن مردوۋىكى تۆى تىايە ؟ ••

قولى خان : (بەدل گوشراۋى) تاپۇى رەش •• ئەۋەى دائىرەى حكومت

دەتدەنى (★) ، ئەۋە تاپۇيە ، تاپۇى رەش ••

وسو : تۆ بە تاپۇى رەش دەيكەى ، ئىمەش بە تاپۇى سىي ، تاپۇى

رەش تاپۇى غەدرە ، بۇ يەككە كە گوند ھى خۆى نەبى بە زۆر

بىكا بە ھى خۆى ••

پىرۆت : ئەۋەى تاپۇى بە تۆ داۋە ئەۋىش ۋەك تۆيە (★) ••

خوئاكەرەم : ئەۋە نە ئىمەى دىۋوۋە نە ئىمە دەيناسىن ••

* مەبەست لە دىرزمەمانە •

قولی خان : ئەی وایه •• خەلك پیاوی گەوره دەناسی ••
خواكەرم : ئیمه گەورهین •• بەلام زالم ، زالم دەناسی •• زوو نی
گەشتین درەنگ بە خۆمان کەوتین ••

قولی خان : ئەو ههوايه له مێشکدا لاده •• ههواي دالغه کانی ئەو کاپرايه ••
ئەو له رینگە ترازاندوون !••

خواكەرم : ئەو لەرینگەي نه ترازاندووين •• تۆ لە رینگە ترازای ••
قولی خان : من لە رینگە ترازایم ؟••

خواكەرم : بەلێ تۆ ••

قولی خان : کئی منی لە رینگە ترازاندوو ؟••

خواكەرم : خۆت دەزانی ••

قولی خان : نەمووت قسەي شەیتانەکم بۆ دەکات ••

پیرۆت : ئەوشەیتان نەبوو •• شەیتان ئەو بوو کە هەلێ خەلەتانی •• گەر
بە گۆی مامۆستا نەوزادماق بکردایه ئیستا یه کێکی وهك تۆ ئەو

خەنجەرەت لە پشتهوه له گازرای پشتمان نه دەدا ••

وسو : زولم •• زولم •• سەرمان دەپروا گوندمان ناروا ••

قولی خان : بۆ یهخەي متان گرتوو ، بۆ ناپرسن به کیم فرۆشتوو ؟••

وسو : زانیان ••

قولی خان : کە وایی بۆ تەنیا بەرکی متان گرتوو ؟••

خواكەرم : تۆ فرۆشتووتە ••

قولی خان : ئەویش کرپویهتی ••

وسو : گەر تۆ نەیفروشی ئەو بۆ دەیکرێ ••

قولی خان : شیخی خۆتان نییه ؟•• ئیویش گوندتان بۆ ئەو ناوی ؟••

وسو : جاران وایان دەووت ••

قولی خان : (گەشایەو) ئیستاش وا دەلین ••

وسو : نا •• لە ئیستاوە دوا •• نا ••!

قولی خان : ئیویش وەك خەلكی گوندەکانی تر ••

وسو : ئیمە باسی گوندی خۆمان دەگەین ••

قولی خان : ئیستا ئیو چیتان دەوی ••

وسو : تاپۆی ریزانە ••

قولی خان : (بە پیکەنینکی تەلخەو) ئەی ئیو نالین ! تاپۆی گوند ئەو

جوگەیه ، ئەو باخ و دارو بەردەیه ، کەوایی تاپۆکەیی لە باخەل

خۆتانایە ••

خواکەرەم : (قسەگەیی بری) ئیمە دەمانەوئیت ئەو تاپۆ رەشەیی کە بە دزی

ئیمەووە وەرنگرتوووەو کڕین و فرۆتتی پئی دەگەیی ، پارچە ، پارچەیی

بکەین ••

قولی خان : ئەو تاپۆیە بە تۆ پارچە پارچە ناکریت ••

خواکەرەم : دەبئی بکریت ••

قولی خان : لە باخەلئیی یەکنکدا نییە تۆ بتوانی دەستی بۆ درئیز بکەیی ••

خواکەرەم : لە پشت کئوی قافیش بئی ، یان لە قولەیی حەوت میرداندا بئی ،

دەبئی وای لئی بکرئی ••

قولی خان : (روو دەکاتە وسۆ) ئیو بۆ بەرکی من بەر نادەن •• من گوندەم

بە شیخ بەها نەفرۆشتوو ، گەر پیتان دەکریت شیخ بەها رازی بکەن

•• من ئامادەم چی بلین وادەگەم •• ئیستا ئیشی ئیو لای ئەو ••

حالی حازر منیش بابەیه کم وەك ئیو ••

خواکەرەم : نا •• تۆ نابئی بابەیه کی وەك ئیمە نیت •• تۆ ستەمکاری ، نابئی

وەك ئیمە بئی ، تۆ زاوای ئەوی ، تۆ ئەو بەروپشتی یەکن ••

قولی خان : ئەوەندە دەمت شپ مەگە ، دەنا دەلێم بیکوتنەووە ••
خواکەرەم : (بەتووندی) ئەوەی دەمی من دەکوتنەووە لە دایکی حوی
نەبووە و نابێ ••

وسو : (بە خواکەرەم) قولی خان لە تۆ گەرەترە !••

خواکەرەم : وەختی گەرە بوو کە نەیفروشتبوین ••
قولی خان : من دەلێم پرۆن بو لای شیخ ، ئەو رازی کەن •• من لە قسە
ئەو دەرناچم ••

وسو : (روو دەکاتە هەمووان) بابڕۆین بو لای شیخ بەها •• بزاین
ئەو کڕین و فروشتنە چۆن بوو •• بە قانوون ؟ •• بە یاسا ؟ •• بە
شەرع بەچی ؟!

قولی خان : ئەو چی بریار بدا ، من سەرم پێوە نییە •• گومانیشم لەوە دانییە ،
ئەو بەرزە وەندە ی ئێوەی دەوێ •
(هەموو) بابڕۆین •• (روۆشتن) •

قولی خان : (لەبەر خۆیەووە) چەنێ دەمیان هەراش بووە •• شیخ راستی
فەرموو : گەر دەلوول پەیدا بووە •• ئەمە تەنیا شەمالە کە یەتی وایە ،
دەبێ خۆی چۆن بێ ••

دیمه نی چوارهم

- (شوین دوو پریانیکه مام وسو ، پیروټ ، خواکه رهم ، حهسهن ، حهسهن)
- دانیشتون ، گفتوگو ده کهن و جگهره ده کیشن)
  - خواکه رهم : ئیمه خومان ده کرینه وه !!
  - پیروټ : ناچار یه
  - مهسهن : چش مهرو مالآتمان ده فروشین
  - پیروټ : وانه کهن ئه ی چی بکه ین
  - حهسهن : مانای وایه ده که وینه سهر ساجی عهلی !!
  - خواکه رهم : (به تووندن) ئه ی به چی بترین ؟!
  - پیروټ : فهرموو چاره یه کی تر بدوزه ره وه
  - حهسهن : براینه خوا کردوویه تی ده بی شانی بو شل کهن
  - خواکه رهم : خوا ئیشی نا شیرین ناکات

حەسەن : دۇلى خۇتان سەخلەت مەكەن .. خوا ھەل ناگرى شىخ خرابى
نەفەرموو ووتى : من گوندم لە دائىرەى تاپۇ كپىووه ، مىشش
نەبومايە يەكىكى تر دەيكپى ..

خواكەرەم : (بە حەسەن) بەو قسانە بپروا مەكە ..

حەسەن : چۆن بپروا ناكەم .. كابرا چە مەجبورە بەو رىشەوہ درۆ بۆ من و
تۆ بكا ..

خواكەرەم : ئەى ئەو رىشەى بۆ چىيە ؟ .. زولم ھەر زولمە بەلام ھىشتا

زولمى ئاغام بى ئاسان ترە تا ھى شىخ .

پىرۆت : (بەكەرەسەرەوہ) پياو نازانى بپروا بەكتى بكا ..

خواكەرەم : (زووراپەرى) بپروا بە پياوہتى (ئارەقى ناو چاوانى خۆى

سپرەوہ) بەوہ ..

حەسەن : ئەو بۆيە كپىوويەتى چاكەى ئىمەى ويستوہ .

خواكەرەم : ئەى بۆ پىش كپىنەكە خەبەرى بە ئىمە نەدا ..

پىرۆت : (بەماتىيەوہ) ئەم كارەى شىخ چى دەيدەمە بەر خەيال ناچەقىتە

دلمەوہ ..

خواكەرەم : ھىچ ماناى نىيە ئىمە گوندى خۇمان بکپىنەوہ (رووى كرده

مام وسۆ) مام وسو بو قسەيەك ناكەيت ..

سو : (بەماتىيەوہ) قسەى چى بکەم ؟ خەتا نەخەتاي شىخ بەھايە نەھى

قولى خان .. خەتا خەتاي ئەو كەسەيە ئەو تاپۆيەى بۆ قولى خان

دەرھىنا ..

پىرۆت : (بە تووندى) خەتاي ھەموويانى تيايە .. رىچكەى خەتاكە لە

خۇمانەوہيە .. بۆ لە خۇمان خەوالو بووين ؟! تا ئىستا لە كووى

بووین •• دواى ئه‌وه‌يش به چه ياسايهك قولى خان گوندى ئيمه‌ى
له سهر خۆى تابۆ كرد ؟ ئه‌و شىخه‌يش ده‌زانى گوند گوندى ئيمه
يه‌و پارووى مندالانى ئيمه‌ى تيايه چۆنى كرى ؟! •• كى نالى ئه‌و
قولى خانه ئه‌و قبرى ئه‌و به‌زمانه‌ى نه‌كردوو ••!

حسه‌ين : ئه‌و هينان و بردنه‌ى ناوى •• يان ئه‌وه‌يه هه‌زار دیناره‌كه به شىخ

بده‌ين ، يان ئه‌وه‌يه واز له گونده‌كه‌مان بئين ••

خواكه‌رم : هه‌ر ئه‌وه‌نده ؟ •• ده‌بى بچينه ژىر ركيقيه‌وه ••

پروۆت : وايه •• ده‌بى گورانيش به شان و بايا بئين ••

وسو : گه‌ر مال و مائلمان فرۆشتوو ، ده‌بى هه‌زار دیناره‌كه بده‌ين •• به‌ئيمان

داوه‌و باشگه‌ز نابينه‌وه ، هه‌زار دینار ته‌واو ده‌بى به‌لام گوند هه‌تا

هه‌تايه هه‌ر گونده‌و له گوندايه‌تى خۆى ناکه‌وى •• هه‌زاره‌ها

هه‌زار نه‌وه‌ى وه‌ك ئيمه‌يش له ئاميزيا پى ده‌گه‌ن ••

حسه‌ين : به‌لى وايه •• ئه‌و‌يش هه‌زار دینارى له تابۆدا خه‌رج کردوو •

حسه‌ين : هه‌زار دینار !! ••

حسه‌ين : ئه‌و‌يش له به‌رخاترى ئيمه ، ده‌نا ره‌نگه‌ له‌م سه‌رو له‌و سه‌را بايى

هه‌زار دینارىش ماندوو بووبى ••

حسه‌ين : به‌ش به‌ خۆم ده‌سه‌ر ئاژه‌لم هه‌يه هه‌موويان ده‌فرۆشم ••

حسه‌ين : منيش ئه‌وه‌ى هه‌بى چناره‌كانه ، هه‌ژ ده‌ سا‌له گه‌وره‌يان ده‌كه‌م ،

ناچارم به‌ نيوه قيمه تيش بووه بيانفرۆشم •

خواكه‌رم : (به‌ر كه‌وه) ئه‌ى منداله‌كانمان به‌چى بئين ؟! ••

حسه‌ين : ده‌ى ده‌ى •

حسەين : ئەي بەچى؟! ..

خواكەرەم : بەوئى دەى نابىي؟! ..

پىرۆت : گرىمان ھەزار دىنارمان دا ، تۆە بلىي قولى خان بە بەيە كىكى تىرى

نەفرۆشپتەوہ؟! ..

خواكەرەم : يانى چى؟! ..

پىرۆت : يانى ئەوئى كەووتەم * (بە مام وسو) دەلىي چى؟! ..

وسو : (بەپەرۆشپتەوہ) من بلىم چى ! منىش ھەر لە خەيالآت و بەزارەى

ئەم پەتايەدام ..

حسەين : ئەوہ ئەنجامى پياوہتپە ..

وسو : (بەتووندى) ھەموو پياوہ تپەك ئەنجامى وا نپە .. پياوہتى لە گەل

ناپاوا واپە ..

پىرۆت : تۆ بلىي ھەزار دىنارەكەى وەرگرت تاپۆكە بداتەدەستمان؟! ..

خواكەرەم : گەر وا نەبى ئەى بۆ ھەزار دىنار دەدىن؟! ..

پىرۆت: ھەزار دىنارە بۆ بە تال كىردنەوئى مامەلەكەپە ، نەك بۆ وەرگرتنەوئى

تاپۆ .. واتە گوندىكەدە گەپتەوہ كوشى ئاغا ..

حسەين : واتە ھەزار دىنارەش دەپرواوا ناشزانين (مالك) كپپە .. ئەوان

يان ئپمە .. ئەوجا مالىشمان رۆو گوندىشمان رۆوخۆشمان رۆ ..

خواكەرەم : (بەتووندى) ئەى نەدەبوو ئەم لەپەكانە زوو بدەپنەوہ ..

(رووى كىردە وسۆ) مام وسۆ چى دەلىي؟! ..

وسو : ئەوہ ئەم لپكەدانەومان بۆ زوو تر نەكرد؟! ..

خواكەرەم : مەن شىۋا ۋا دەلەيم ••

حەسەن : (قەسكەي پىرى) سەرم لى شىۋا ، ھەزار دىنارە كە دەدەين
يان نە ؟ ••

حەسەن : ئەي بەلئىمان نەدا ••

پىرۆت : با بەلئىمان دابى •• بەلئىمان دىرى خۆمان داۋە ••

خواكەرەم : دەم خۆش •• قەسكەت راسە ••

پىرۆت : دەتوانىن بىر يارىكى تر بدەين ••

حەسەن : دۋاي ئەۋەي بەلئىمان دا ••

ۋسو : دۋاي بەلئىن بىر يارى تر نادىرى ••

حەسەن : يەك رىگەمان لە بەرەۋ ناپى بە دوۋان : ھەزار دىنارە كە ••

خواكەرەم : دەتوانىن ۋەرگرتى تاپۆكە بۆ من مسوگەر بىكەن ؟! •• (تۆزى

بى دەنگ بوۋ) •• كە ھەزار دىنارەمان دا تاپۆكە بۆ خۆمان ۋەر

دەگرىنەۋە يان بۆ قولى خان ؟! ••

پىرۆت : مەن دەلەيم بۆ قولى خانى ۋەردەگرىنەۋە ••

حەسەن : دەبى قولى خانىش بىداتەۋە بە حكومەت ، حكومەتىش بىدات بە

ئىمە ••

خواكەرەم : كەۋاتە ئىمە رىگەمان ھەلە كر دوۋە •• سەرى گلۆلە كە لە

حكومەتەۋە يەۋە (۱) ••

ۋسو : براينە •• با ئىمە جارى قولى خان ۋ شىخ لە كۆل گونىدە كەمان

بىكەينەۋە •• گەر گونىد نەھاتەۋە دەستمان •• ئەۋ كاتە مەن تەگىرتان

بۆ دەكەم ••

پىرۆت : ۋەرگرتى ئەۋ ھەزار دىنارە لە فرۆشتى گونىدە كە غەدر ترە ••

ۋسو : تازە بەلئىمان داۋەتى •• پەشىمان ناپىنەۋە •• گەر بەۋ پارە يە ھەموۋ

شتى نەبرايەوۈ •• ئەم و سۆيە شىرى دايقى خۆى بە ھەرامى
 خواردىي گەر زىيانان وەك دانە برىشكەى سەر ساجى سـوور
 نەكەم •• جارئ راوەستن ، پشوتان درئز بئى ••
 خواكەرەم : (بەرەو زوور دەپوانئى) كوپىنە ئەوۈ چەند زەلامىكن لە
 گوندى « خاوى » وە بەرەو ئىمە دىن • •
 وسو : گەر خەلكى خاوى بوون جارئ لايان ھىچ قسەيەك لەكۆن دا مەكەن •
 ھەسەن : بابروين •
 وسو : نا •• بابئ بزائىن مال و ئەحوالى ئەو خزمانە چۆنە ••
 خواكەرەم : (گەشايەوۈ) بەزاتى خوا يەكئك لە پىشيانەوۈيە لە رەوت و
 رۆيشتا لە مامۆستا نەوزاد دەچئى ••
 پىرۆت : (بەخوشىيەوۈ) مامۆستا نەوزاد؟! ••
 ھەسەن : (دەپوانئى) خۆيەتى ••
 خواكەرەم : (بە مام وسو) ئومىدە مامۆستا نەوزاد دەرويك بئى بۆ ئىمە
 كراپتەوۈ ••
 وسو : (دەگەشپتەوۈ) ئومىدە •• بەلام دەنگ مەكەن ، گەر بەلاى خۆشبا
 رۆيشت ئەوۈ خۆم بئى دەئىم ••
 ھەسەن : خۆيەتى ••
 خواكەرەم : نەمووت؟! •• (پىشوازى دەكات) •
 نەوزاد : (باوش بۆ خواكەرەم دەكاتەوۈ) خواكەرەم چۆنى؟! •
 خواكەرەم : مامۆستا تۆ چۆنى ••
 نەوزاد (دەست لە مل ھەمووان دەكات) • ئەوۈلپىرە چى دەكەن؟! • بۆ
 وا كزوماتن؟! ••
 وسو : مامۆستا تووشى بەلاى خۆمان بووين ••

(۱) لەكۆن دا ھۆكۈمەتى كۆنەپەرستان پالەپشتى ئاغاكان بوون •

نەوزاد : چۆن؟! ••

وسو : ئېو بۇ كوئى دەچن ••

نەوزاد : بۇ شار ••

وسو : گەر دەكرى ئەو خوئشانە رايى كە باپرۆن ئەوجا بۆت دەگىرئەو ••
نەوزاد : بە سەر چاوان (رووى كرده ھاورئەكانى) براينە •• ئېو خوا
حافىزتان بى رىي خۆتان بگرن رامەوستن منىش بە شوئتاننا دىم ••
گەر دواش كەوتىم كارى خۆتان پەك مەدەن تاچاومان بەيەك
دەكەوتئەو •• (ھەموو) سەرچاو (دەپۆن) ••

وسو : بەقسەى تۆمان نەكرد ، بۆيە وامان بە سەرھات ••

نەوزاد : چى بوو؟! ••

وسو : پوختەكەى ئەمەيە ! قولئى خان بە دزىيەو گوندەكەمانى لە سەر خۆى
تاپۆ كرددووو دواى ئەوئەش بە شىخ بەھاي فرۆشتوو و ئىمەش
وا سەرگەردان ماوين ••

نەوزاد : (مات بوو) ئەى لئىرا چى دەكەن؟! ••

وسو : چوئە لاي شىخ بەھا تىكاي ئەوئەمان لئى كردد كە ئەوكرىن و فرۆشتە
بە تال بىكائەو •• ئەوئەش داواى ھەزار دىنارى لئى كرددىن ••

نەوزاد : لەبەرچى؟! ••

وسو : بۇ ئەوئەى مامەلەكە بە تال بىكائەو ••

نەوزاد : ھەزار دىنارىشتان لئى دەستىن؟! ••

وسو : ئىمە ھازىر ھەزار دىنار بەدەين ، بەلام تۆ بلىئى قولئى خان جارئىكى
تر بە يەكئىكى ترى نەفرۆشتئەو؟! ••

نەوزاد : دەبئى بۇ نايبئى! •• ئەمە بەلاكە بوو؟! ••

وسو : جا لەو بەلايە ، بەلا ترھەيە ••

نەوزاد : كەم نىيە بۇ يەكئىك تى بگا ، بەلام بو يەكئىك تى نەگا ئاسايىيە ••
سەدان سائە باو بايرانمان لەگەل ئەو جۆرە خوئىن مزانەدا وا

رۆژگاریان گەیاندووتە ئیستا چەندجار پیتانم نەوت برۆا بەوانە
مەكەن ، ئەوانە بۆ ئیوہ یەكن ، یەك شتو دوو ناویان ھەیه ..
(ھەندی مات بوو) دەبی ھەزار دیناریش بدەن ؟! .. ئەمە وەك
ئەوہیە : بتخەنە چالەوہ ، چالەكەیش بەخۆت ھەل كەنن ..
خواكەرەم : وایە .. ئەی چارە ؟! ..

نەوزاد : خۆتان چارەن .. ئەوانە چۆن توانیویانە گوند لە ئیوہ داگیر بکەن
ئیوہش دەتوانن لە قورگیاندا دەری پیننەوہ ..
حسەین : بەئیمان داوہ كە ھەزار دیناریان بدەینی ..
حسەن : بەئێ وایە بەئیمان داوہو نابێ لی پی ھەشیمان بینەوہ ..
نەوزاد : (بەھیمی) بەئیمان داوہتی ..
وسو : بەئێ واریك كەوتووین .. نابێ ھەشیمان بینەوہ ..
نەوزاد : رازیانە رۆژی پارەدانەكە من لەگەلتاندا بم ؟! ..
(ھەموویان) پیمان خۆشە .. (سەرۆجگەرە دانێ ، مژیان لە
جگەرە كیشاندا) .

وسو : (بە خەیاڵچوو ، لە دل خۆیا) لە پیناوی چیا سنگی خۆم كرددوہ ،
بە ھە شارگەیی رەفتارە چەپەلەكانی ئەو دوو ناكە سە .. تاكەیی
دلی خۆم كرمۆل بكەم .. ئەوہ تا تاوانە نەینی یەكانیان وەك بارەكەو
دەنووك لە كوولەكەیی دلەم دەدەن و گەركیانە بآل بگرنەوہ .. لە
پیناوی چیاخۆمان دەكەین بە بەردەبازی ئەوانە ؟! .. لەپشتیانەوہ
دەپروین ، سەرمان بەر شیبی خەنجەری ناخەزانیان دەدەین لەگەل
ئەوہشدا ھەموو رەنجو رۆژیكمان دەخۆن و بەبی ئەوہی پی
بزانن .. ئەوہی ئەوانەیی دەژین ئارەقاوی رەنجی ئیمەیەو
بژیوی منداڵانمانە .. ئیمە دەكەین و ئەوان دەخۆن .. لەگەل
ئەوہشدا دەبی بۆیان بنورینەوہو گوناخەكانیان بۆ داپوشین ..
قولیخان ھیستا لە ریزانە نە ھەواوہتەوہ ، دەیەوئ ئیسك و

پروسکمان بکروژئی •• شیخ بهها بۆ ئەوی دەست بخاتە ناو
 میسکمانەو و لەوێشەو دەستی بگاتە ریزانە لەزۆو و خەریکە وەک
 نۆبەنەى جووت بمان مۆچینی ، کەزانی بەو جۆرە کار مەیسەرنابیی
 کچەکەى خۆى لە قولى ماره کرد ، وابەم رینگەیه توانی بە سەرماندا
 زال بئی •• بۆ نازانم چۆن چۆنی بوو کچەکەى خۆى لى ماره کرد؟
 چاک دەزانم •• ئەوراستیانەى کە من دەیانزانم نابیی بچنە بن گل ••
 دەبئی لەگەل دانانى هەزار دینارە کا تاوانەکانیان بخەمە روو ، تاوا ••
 نەزانن لەبیرم چوونەتەو ، یان لایان وایى لەترسانا بۆم داپۆشیون ••
 لەو زياتر چى ترم بە سەردا دى چى لە گوندى ریزانە ئازیز
 ترم •• چى لە ریزان ئازیز ترم ••

نەوزاد : (بەخەيالاً چوو ، لە دل خۆيا) قولى خان مەرج بى ئەم هەلە لەکيس
 خۆم نەدەم ، نەيهلم دەست بخەيتە ناو ئەو هیزە چەورەو •• شیخ
 بەها پیاو نەبم گەر دنیات لى نەکەم بە تەنگەبەرێک بەهیچ جور
 تیا دەر باز نەبى •• چى خراپەیهک روو بدا بەنجەى بەهای تیا ••
 مەرج بى حەقى برسێتەى و تینویەتى و کۆلۆى مندالە هەزاران و
 هەتیوانت لى بسێتم ••

(بەئاگا هاتەو ، پرووی کردە خواکەرەم) • خواکەرەم شیخ بەها
 بۆچى قولى خانى هەل دەنا کە من لە ریزانە دەر بکات؟! ••

خواکەرەم : هەموومان دەزانن لە بەر چى بوو؟! ••

نەوزاد : ئەى بۆ کردى بە زاواى خۆى ••

وسو : (بەئاگا هاتەو) تەواو •• من لە هەمووتان باشتر دەزانم بۆ بەهانەى
 بى دەگرت ••

حەسەن : تۆ •• واز لەو قسانە بێن ••

حەسەن : پێویست ناکا ئەوئەندە بى جوینەو ••

نەوزاد : زۆر پۈيۈستە ئەم ديوو ئەو ديو بکرین بو ئەووی قیری هەل
سنگاندن بین ••

حەسەن : گرینگ ئەوویە گوندە کەمان لە دەست دەر نەچى ••

حەسەن : گەر لە وەختى خۆيا لە سەر خۆمان تاپۆمان بکردايە وای لى
نەدەهات •

خواکەرەم : ئیمە خۆمان تاپۆین •

پیرۆت : دەبا وا بوایە •

نەوزاد : وایەو واش دەبى ••

پیرۆت : خۆمان دەلین •• خەلك وا نالى •• لە چاو خەلكدا ئیمە خۆمان
لە سەر شیخ تاپۆکراوین گوندە کەمان لەسەر ئاغا •

نەوزاد : خەلك کیه ؟ •• من ، تو ، ئەو ••• من وا دەزانم ، خسوت وا
دەزانی •• ئەویش ناچار دەبى بکەویتە تەکمان •• ئاگرىکی گەرە
لە تروسکەیه کەو دەست پى دەکات •

حەسەن : من لەو قسانە تى ناگەم •• دەمەوى گوندی دىژانەم لەدەست دەر
نەچى ••

نەوزاد : گەر بتانەوى هەموو بە جارى سەرمان دەروا گوندمان ناپروا •• کەوای
لى هات لەسەر بەلئنه کەى خۆتان دەچین ، بەلام بە چەشتىکی تر ••
هات لەسەر بەلئنه کەى خۆتان دەچین ، بەلام بە چەشتىکی تر ••

وسو : چى دەلىی ئامادەین ••

نەوزاد : براينە ، دانى ئەو هەزار دینارە زیدەیهو کارى ئیوی پى چاره
ناکرى بەلکو خەست تری دەکاتەووە بە جارى چوکتان پى دادەدات ••

من وای به په سهند دوزانم خوا که رهم و حه سهن و حه سین برؤ نه وه
 بؤ ریژانه .. گهر قولی خان پرسی چیتان کرد؟ بلین له سهر هزار
 دینار ریکه وتین گهر ووتی هزار دینار تان له کوی بوو بلین!
 هموو مه پرو مالآت و بهرو بوومی نه مسالمان به شیخ قرساندوو و
 لی قبول کردوین .. نه و جا بلین: شیخ ووتی زوو به زوو بیت
 بو لام بؤ نه وه ی مامه له که به تال بکهینه وه .. چیتان پی ده لیم
 و ابکهن .. نه کهن بلین نه وزادمان دیوو .. گویتان لی بوو؟ ..

خوا که رهم: چی ده لی و واده کهین ..

وسو: (به خوا که رهم) خوت قسه کان به قولی خان بلین واش بلاو بکه نه وه
 که هموو نازهل و دهرامه تیکی نه مسالمان له سه له می شیخدایه ..
 نه وزاد: به یانی زوو قولی خان دیت تیوش له گه لیا وهرن .. تی گه یشتن؟
 (هموو) به لی ..

پیروٹ: حه ز ده کهم حه سین له گهل تیمه دا بی ..

وسو: با حه سین له گهل تیمه دا بی ..

حه سین: متمانم پی ناکه ن؟! ..

پیروٹ: نا .. نه و دووه به سه .. وا نیه ماموستا؟ ..

نه وزاد: وایه ..

حه سین: مام وسو و ماموستا چی ده لین وا ده کهین ..

خوا که رهم: خوا حافیز (به ره و ژورور چوون)

وسو: (گازی کرد) چیتان پی ووترا وا بکه ن ..

نه وزاد: براینه که چوینه لای شیخ! ده لین چی مه پرو مالآت و بهرو بوومی

ئەمسالمان ھەيە بە قولى خانمان بەھەزار دینار قىرساندوو ۋە لەجياتى
ھەزار دینارە کە بۆتى خىردە کاتەو ۋە ۋە گەر کار بەلا بەكى ترا سووپا
ئەوا دەئین ھەزار دینارە کە لای نەوزادە و ھىناومانە کە بەتسال
کردنەو ھى مامەلە کەمان بۆ بنووسى ۋە ۋە گەر بە ھەزار دینار کار
بىرئەو ھى من ئامادەم ۋە ھەزار دینارە بۆ چارە سەربکەم ۋە ۋە

وسو : تەگىرىكى جوان و بەجىيە ۋە ۋە

پىرۆت : تەگىرىكى جوانە ۋە ۋە

حسەين : ئىمە لە ژىر چاکەى تۆ دەرنەچىن ۋە ۋە

نەوزاد : رىژانە داىكى ھەموومانە ، ئىمەيش رۆلەى ئەوین ۋە ۋە

وسو : (لە دل خۆيا) شىرىپاکە ۋە ۋە

نەوزاد : بابروين ۋە ۋە (بەرە و خوار چوون) ۋە ۋە

دیمہ نی پینجہم

- (شوین دیواخانی شیخ به‌هایه ، نه‌وزاد ، مام وسو ، پیروت ، حسه‌ین ،
چاوه‌روانی شیخ به‌ها ده‌کن) ••
- حه‌مه‌علی : (دینه ژووره‌وه) به‌خیر هاتن ••
- (هه‌موو) خیران دار بی ••
- له‌دل خویا) نه‌مه‌روژه‌که‌به‌که‌بوی ده‌گه‌پام •• له‌هه‌له‌چاکترم
بو ناره‌خسی ••
- وسو : (له‌دل خویا) حه‌مه‌علی کلله‌وانی نه‌م شیخه‌یه •• ناگای له‌هه‌موو
نه‌پتی‌یه‌کانی هه‌یه •• ده‌ستی له‌ناو هیزه‌ی چه‌وردایه ••
- نه‌وزاد : (له‌حه‌مه‌علی ورد ده‌پته‌وه‌و له‌دل خویا) •• له‌چلکاو خۆرینکی
ره‌سه‌ن ناچچ ••
- حه‌مه‌علی : هه‌ر ئیستا شیخ ته‌شریف ده‌هینی ••

شیخ : (هات) بهخیر هاتن ••
(ههموویان) خیران داریی •• (روو ده کاته نهوزاد) پیروٓت نهوه
کۆنه مامۆستا که ی ریژانه نییه ؟! ••

پیروٓت : به لئی خوویه تی ••

نهوزاد : به لئی نهوزادم ••

شیخ : نهشم دیووه ، ههروا به قهرینا زانیم ••

نهوزاد : قهرینه زۆره ••

شیخ : (راجله کی) مامۆستا کانیش وهك جارن نهماون !

نهوزاد : به لئی •• ههموو شتی گۆپاوه ••

شیخ : چهزم نه کرد له ریژانه دهریان کردی ، نه مزانی له بهر چی بوو ••

نهوزاد : ههلبه ته هۆیه کی تایه تی هه بووه ؟! ••

شیخ : (به نه کریسیه وه) خه لک که نه یه وی بخوینی چیان لئی ده که ی ••

وا نییه مام وسۆ ؟! ••

وسو : خه لکی ریی چاکه و خراپه ی خو ی لیک جیا نه کاته وه ، ده بی بۆیان

بلیی وایه ••

شیخ : (وه لامه که ی و سو ی به دل نه بوو •• پینکه نییگی ته لخی کرد) •

نهوزاد : شیخ خو ی ده زانی ئه وه ی چه زی له تاریکی بی خویندنی ناوی ••

شیخ : (به مخه نه تی) وا گه وره ی مه که ، بر و! ناکه م گوندی ریژانه له

تاریکیا بژین ••

نهوزاد : شیخ خو ی ده زانی مه به ستم کییه ؟ ••

شىخ : راستە •• بەلام ھەمووى بۇ نانە •• ئىستا دوورى بۇ نەپۋىن تۆ
بۇچى مامۇستاي ؟ بۇ نان نىيە !••

نەوزاد : لاي تۆ داىيە •• دەنا ژيان تەنيا بۇ نان نىيە ، نان بۇ ژيانە •• ژيانىش
جىھائىكى گەلى بەرىنە ، خويندن و قىر بوون ھەوتى گرساندنى ئەو
جىھانەيە ••

شىخ : (بەشپوھى گائتە) كە خەلكە كە نەيانەوتى بخوينن !••

پىرۆت : قوربان •• جاران ئىمە بى ھۇش بووين ••

شىخ : ياخوا ئىستا ھۇشيار بووين •• بەلام ئەم خويندەنە خويندنى جاران
نىيە ••

نەوزاد : خويندن ھەر خويندەنە ، جاران گىرنگى كز بوو بە ئاسانى دە كوزايەوۈ
ئىستا ئەو گىرە كلبەي ھەلساۋەو كوزاندنەوې بۇ نىيە ••

شىخ : (بەشوكا •• يىكەنىنىكى تەلخى كىردو روى كىردە ھەمووان) •
ياخوا بەخىر بىن (تۆزى مات بوو) ئەرى لە بىرم چوو بلىم :
ياخوا بەخىر بىن •• ئەرى ئىشەكەتان تەواو كىرد (تۆزى مات
بوو) مەبەستەم جۇمالەكەيە !••

وسو : دوپنى ەرزمان كىردى •• جارى بە ھوى ئىشەكەي تىرەوۈ پەكمان
داۋە ••

شىخ : ئۆۈ •• تۆزى بىرم خجلى شتىكى تر بوو !••

وسو : بۇ ئىشەكە ھاتووين ••

شىخ : كام ئىش ؟!

وسو : ئەوۈى دوپنى لە سەرى رىكەوتىن ••

شیخ : ئیستا وهختی نیه •• جارینگی تر قسهی لیوهده کهین ••

وسو : بو جی بهجی کردنی هاتووین ••

شیخ : وهختی ئهوه نیه ههموو شتی بهوهفته ••

وسو : قوربان ههزار دیناره کهمان به ههزار حال ناماده کردووہ! ••

شیخ : کام ههزار دینار؟! ••

وسو : ئهوهی له سهری ریکهوتین •• لهباتی به تال کردنهوهی مامهله که ••

شیخ : مامهلهی چی و به تال کردنهوهی چی؟! ••

وسو : (بهتووندی) یانی پهشیمان بووبتهوه؟! ••

شیخ : نا •• نا •• پهشیمان نابسهوه •• بهلام چهز ده کهم •• ئاوا دووسی

روژی تر راوهستن •• ئهوجا چی ده لاین وا ده کهم •• (ویستی

بروا) هیچ خولقم نیه •• تۆزی نهخۆشم ••

پروٹ : (بهر نگاری بوو) قوربان لیره نارۆینهدهرهوه تا ئیشه که کوتایسی

پی نههتین ••

وسو : قوربان چی مهرو مالآت و بهرو بوومی ئهمسالمان ههیه به قولی خان

به ههزار دینارمان فرساندووہ که ئهو خری کاتهوه بوٹ •• ئیستاش

ئهو دیته ئیره بو ئهوهی مامهله که به تال بکهینهوه ••

شیخ : چۆن وا ده پی ••

پروٹ : گهر واش رازی نابی نامادهین ، ئیستا ههزار دیناره که بکهینه

مشت ••

شیخ : (تهماشای نهوزاد ده کات) ئهی ئهم ماموستا بو هاتووہ؟! ••

پىرۆت : بۇ ئەۋەى بۆمان بىۋوسىي ••
 شىيخ : ئەزىيەتى مامۇستايان بۇ داۋە •• نووسىنى ناۋىي !••
 نەوزاد : قوربان ئەزىيەت نىيە ••
 شىيخ : يانى متمانەتان بە من نىيە !••
 وسو : قوربان چۆن متمانەمان بە تۆ نىيە ، جاگە متمانەمان بە تۆ نەبىي متمانەمان
 بە كىيە •• بەلام وا شەرىي و قانونىيە ••
 شىيخ : قىرى شەرىي قونونمان دەكەى ••
 وسو : قوربان من حەددم نىيە تۆ قىر بىكەم •• دەمانەۋىي خۆمان قىر كەين ••
 شىيخ : م ن بەۋجۆرەى ناكەم ••
 پىرۆت : (بەشىيخ) تۆ ناتەۋىي ھەزار دىنارەكەت بدىرىتىي ؟••
 شىيخ : دەلىم من بەۋجۆرەى ناكەم ••
 نەوزاد : ئەى چۆنى دەكەى ••
 شىيخ : (بەتوورەىي) تۆ حەقى قسەكردنت نىيە •• بۇ تىكەلاۋى ئىشى
 خەلك دەبى •• بۆيە لە رىزانە دەريان كەردى •• (دەستى كىشا
 بۆ و سوۋ پىرۆت) ئەۋانە دەريان نەكەردى ؟! •• لە بەرچى بوو ؟!
 نەوزاد : لە بەرچى بوو ؟ (بەھىمنى) نازانى لە بەرچى بوو ؟•• پىاومان
 كوشتبوو ، يان مندالمان ھەتىۋ خستبوو •• كاميان تىكەلاۋ بوونى
 ئىشى خەلكە ؟•• كىي لە رىزانە منى دەركەرد ؟•• (روانى بو وسوۋ
 پىرۆت حەسەين) ئەۋانە ؟•• چاۋ ھەل بپە بزانه من كىم ؟•• من
 نەوزادى كوپى حەمكۆم !••

شىخ : (راجلە كا) من نات ناسم .. تۆكىي .. ئەوئندە دەتناسم تۆ كوپرى
عەبوولى ئاشەوانى .. مندالى دوئىي و كورى عەبوولى و .. بەمزه
ئاشى من گەورە كراوى ..

حەمەئەلى : (لە دل خۇيا) ئەمپۆ ئەورۆژەبە من بۆى دەگەپىم .. (چووه
دەرەوہ) ..

شىخ : (بە پروو پامايى) ئىستا تۆ چىت دەوئى ، ناتەوئى بۆمان بنووسى ؟ ..
نە نووسىتمان دەوئى و نەپويسىتمان بە تۆ ھەيە ، فەرموو خوا
حافىزت بئى ..

نەوزاد : (دەست بۆ وسۆو پىرۆت رادە كىشى) من لەگەل ئەو زاتانەدا
ھاتووم ، لەگەل ئەوانىشدا دەچمە دەرەوہ ..

وسو : قوربان بە ئىئمان داوہ تا ھەموو شتى نەپرىنەوہ ناچىنە دەرەوہ ..

شىخ : (كرژبوو) لەگەل كئى بە ئىئتان داوہ ؟ ..
حەمەئەلى : (ھاتە زوورەوہ) .. قوربان قولى خان و خواكەرەم و ھەسەن
لەدەرگان ..

(ھەموو ھاتە زوورەوہ ، خواكەرەم و ھەسەن لە تەنىشت پىرۆت و
ھەسەن راوہستان) ..

شىخ : (بەتورەيى) كئى ووتى وەرنە زوورەوہ ؟ .. (بەقولى خان) بۆچى
ئەمانەت خستووتە تەك خۆت ؟! .. كئى ووتى لای من خپريان
بكەيتەوہ !?

قولى خان : (چاوى بە نەوزاد دەكەوئى و دەشپوئى) .. لەگەل منتە ؟! ..
شىخ : ئەى لەگەل كىمە ..

قولى خان : ئەى خۆت بە شوئىتەنە نار دووم ؟! ..

شىنخ : بۇ ؟

پىرۆت : (قىسەكەي بېرى) بۇ ئەۋەي مامە لەكە بەتال بىكەينەۋە .

شىنخ : (بە قولى خان) مامە لەي چى ؟

قولى خان : (سەرى لى شىۋا) !

وسو : (ھاتە بەردەم قولى خان) ئەۋەي كە بە ھەزار دىنار قىرساندىمان .

(چۈۋە بەر دەم شىنخ) ئەۋەي بە ھەزار دىنار قىرساندىمان .

دەتانهۋى بە ھەر دوۋىكتانهۋە تەشقىلەمان پى بىكەن ؟

شىنخ : (ھەممەلى بانگ دەكات) چىت كىرۋە ، كى ووتى ئەمانە لىرا

خى بىكەيتەۋە .

ھەممەلى : قوربان من چىم كىرۋە ؟ من خىزمەتكارنىم : بىرۋە ۋەرە .

شىنخ : (بە قولى خان) بۇ چى ھاتوۋى چىت دەۋى ؟

قولى خان : تۆ بەن دەلى بۇ چى ھاتوۋى ؟! بۇ ئەۋە ھاتوۋم كە ھەموۋمان

بۇ ھاتوۋى .

وسو : بۇ بە تال كىرۋە ئەۋەي مامە لەكە ۋە رىگرتى تاپۇكە .

قولى خان : تاپۇ ؟!

وسو : بەلى تاپۇ . تاپۇ رىزانە . تۆ گوندى ئىمەت نەفرۋشتوۋە ؟

قولى خان : (بە شۆكەۋ روۋى كىرۋە شىنخ) تاپۇ ؟!

شىنخ : بلى : گوندى خۆمەۋ تاپۇ بە دەستەۋەيە .

قولى خان : بەلى ۋايە . گوندى خۆمەۋ تاپۇ بە دەستەۋەيە .

وسو : لەكەيەۋە بوۋ بە گوندى خۆت ؟

قولى خان : ؟!

پیرۆت : لهو رۆژهوه که په نای هینایه بهر ریزانه ..
قولی خان : لهو رۆژهوه که ده ولت تاپوی رهشی خسته ناو له پی دهستم ..
نهوزاد : لهو رۆژهوه که به لاکه چۆکی له سهر سنگ دادا ..
شیخ : خۆتان بۆ نارحعت ده کهن .. نه من گوندم کړبووه ، نه قولی خان
گوندی فرۆشتووه !! .. وایه قولی خان ؟! ..

قولی خان : (ده می هات به یه کدا) وا .. وا ..

نهوزاد : وایه ..

شیخ : (به قینه وه) چی وایه ..

نهوزاد : مامه له که !! ..

شیخ : مامه له ی چی ؟!

وسو : کړین و فرۆشته که ..

شیخ : تۆ به هه له دا چووی ..

نهوزاد : ئه ی ئه و قرساندنه له چی ؟ ..

وسو : به ئی ئه ی ئه و قرساندنه ؟ ..

شیخ : ئیوه به هه له دا چوون !! ..

پیرۆت : زوو به هه لا ده چووین ..

خواکه رهم : به لام ئه م جاره نابیی به هه لا بچین ..

وسو : جاران خۆمان نه فام کردبوو ..

خواکه رهم : جاران بۆ خۆمان نه بووین ..

پیرۆت : چه سه مان به ده ست ئاغاوه بوو ..

حسه یین : مینشکمان قانگ درا بوو ..

حسه ن : ئیتر هیچ شتی کمان بۆ نه مابوووه ..

شیخ : (له بهر خوځیه وه) هه موو ئه و نه وزاده شه ی تانه دهرسی داداون ..
راوسته چیت لږ ده که م .. (له قولی خان نزیك ده یته وه) ..
قولی خان ؟ ..

قولی خان : به لږ ! ..

شیخ : (به چه) تو بلږی من گوندم نه فرۆشتووه ؟ ..

قولی خان : (به سهر سامیه وه) چۆن ! ..

شیخ : تو وابلږی ! ..

قولی خان : ئه ی تا پۆ که م ؟ ..

شیخ : ئه ی سږی سهد دیناره که ؟ .. چیت پږی ده لږم و ابکه (رووی کرده
هه موویان) ئیستا ئیوه چیتان ده وی ؟ ..

وسو : به تال کردنه وه ی کرین و فرۆشته که ..

پیرۆت : تا پۆ که ..

خوا که ره م : تا پۆی ریژانه ..

نه وزاد : تا پۆ ره شه که ..

شیخ : (حه مه عه لی بانگ ده کات) حه مه عه لی ؟ ..

حه مه عه لی : (دږت) به لږی قوربان ؟ ..

شیخ : (به گوږیا چپان) گهر ووتیان تا پۆ ..

نه وزاد : (قسه که ی بری) که م پږچو په نا بخره ناو کاره که وه ..

شیخ : باشه .. باش ..

حه مه عه لی : (که نار ده گرږت) ..

شىنخ : حەممەھەلى زانیت چىم ووت ؟••

حەممەھەلى : بەلى ••

وسو : (بە تووندى بە سەر حەممەھەلىا ھاوارى کرد) حەممەھەلى ؟•
نەوزاد : (بە قولى خان) ئەمپرۆ بە خزورى شىخ دەبى ھەموو مامەلەيەك
ساغ كەينەو ••

قولى خان : مامەلەى چى ؟•• ھەر رىزانە نىيە ؟ ئەوا نەمان فرۆشت •• ئەوا
نەشمان كرى و براپەو ••

نەوزاد : تاپۆكەى ؟•• تاپۆى رەش ••

قولى خان : (بەقەنەو) من تۆ ناناسم •• تۆ كۆى ؟••

نەوزاد : تۆ من ناناسى ؟•• چاگم دەناسى ، (بەتەوسەو) من چاگەى تۆو
خەزوورت بە سەرمەو •• چاگەى باوگم •• چاگەى داگم ••

قولى خان : ؟••

نەوزاد : (بەشىنخ) تاپۆى رىزانەمان دەوتتەو ••

جەيران : (ھاتە زوورەو ، پرچى دزاو ، جىلى شپوشىواو ، قەبالەى
تاپۆكەى بەدە ستەو •• ھاوارى کرد) تاپۆتان دەوى ؟! ئەمە تاپۆو
ئەمەش بەلگەى دەستاو دەست بوونى تاپۆكە •• (ھەموو سەريان
سوپما •• قەبالەكەى دەستى بەرزكردەو ••) ئەمە تاپۆكەى
رىزانە •• (بە تووندى لە دەفەى سنگى خۆى دەدا) ئەمەش
قەبالەى شاردنەو •• نەپنى يەكاتان •• (چوو بەردەم شىخ) ئەمە
جەيران و ئەوئەش تۆ •• (چوو بەر دەم قولى خان) ئەمەش
قولى خان مىردى فرىشتەخان ••

(چوو بەردەم مام وسۆ) ئەمەش رىش سبى رىزانەو ، ئەمەش

جەيران ۰۰ (دەستی بەسەر ھەموویاندا گیرا) ئەمەش خەلکی
 ریزانە و ناسیاوانی شیخ قولی خان ۰۰ خۆتان بەچی دادەتین ؟ ۰۰
 بە مرۆف ؟ کامەیه مرۆف ؟ ئیوەن ؟ ۰ کوا بینایی مرۆفایەتتان تیا
 خولقاوہ ، ئەوہ چۆن ئیوہ بیزتان لە خۆتان نایتسەوہ ۰۰ (رووی
 کردە شیخ و قولی خان) ھەندیکتان لەسەر خۆراکی ھەزاران و
 مندالی ھەتیو دەژین و لە ناو ریخا وازی دەکەن ۰۰ (رووی کردە
 وسۆ ئەوانی تر) ھەندیککی ترتان بە چۆکا دین و لاشەى خۆیان
 وەك مردارەوہ بوو دەخەنە ژیر پیی ھەندیککی ترو میشکیان وەك
 پیازی پیشاو دەخەنە سەر ویزدانیان و خەفەى دەکەن بۆ ئەوہى بەپی
 کولانەوہو باری نادانی بەکۆلی خۆیان و خەلقى ترابدون ۰۰
 (قیزاندی) چیم لێ دەکەن ۰۰ ئەى کرم و مارەکان ، ئەى جەسە ،
 خەفە بووہ کان ۰۰ نامەوێ بکەومە تەکان ۰۰ چۆن دەبن ببن ۰۰
 بەلام ئافرەتیکى وەك متان پی راناوەستى ۰۰

شیخ : (سەرى سوپما) جەيرانە شیت ؟ ۰۰

جەيران : (بە گاتەوہ) جەيران شیتە ؟ ۰۰

شیخ : (گازی ھەمەعەلى دەکات) ھەمەعەلى ئەم شیتەت بۆ بەرداوە ؟

جەيران : (چووہ لای و سۆ قەبالەکەى دایە) ئەوہ تاپۆکەت ۰۰

نەوزاد : (تاپۆکەى لەدەست وسو سەندوو سەیرنیکى کردو ، چووہ بەردەم
 قولی خان) بە گاتەوہ لەدیى ریزانە دەرمان ناکەى ؟! (قەبالەکەى
 بەرزکردەوہ) ئەمە تاپۆ رەشەکەتە ؟ چەند سأل ھەولت بووی
 داوہ ۰۰ ئیستا بوتى دەخوینسەوہ چۆن ناوت لە ناو ئەم تاپۆ رەشا
 نووسراوہ ۰۰

شیخ : (بی ئارام بوو) ھەمەعەلى ۰۰

حهمهعهلی : (هات) به لئی قوربان ؟ ..

شیخ : نهم شیتت بو بهردایه نهم شوینه ..

حهمهعهلی : قوربان ، ناگام لئی نییه ، خوی هاتووہ ..

شیخ : (بهلاماری جهیران دهدات ، بو نهوهی بیکاته دهرهوه) هھی

کچه ههتیوی بیئئسل و فسلل .. (به ههمهعهلی) ههمهعهلی نهم

بیئئسل و فسلله بکه دهرهوه ..

حهمهعهلی : (دیته پیشهوه) لئی گهری با پهپههی بیئئسل و فسللان

بخوینتتهوه ..

شیخ : (بهتوردهیی) چیت بیئئه لیم ؟ ..!

حهمهعهلی : گویت لئی نهبوو چیم بیئوتی ؟ ..!

شیخ : (به تووندی) ههمهعهلی ..

حهمهعهلی : قوربان بو تومه ..

شیخ : (بهتووندی) نهو کچه ههتیوه بکه دهرهوه ..

جهیران : (به شیخ) کس ناتوانی من بکاته دهرهوه ..

حهمهعهلی : قوربان .. یا شیخ ووتم لئی گهری با پهپههی بیئئسل و فسللان

بخوینتتهوه ..

شیخ : (به ههمهعهلی) کئی نهو شیت و لئوهیهی بهردایه نهم شوینه ؟ ..

حهمهعهلی : گویت لئی نهبوو چیم بیئوتی ؟ ..!

شیخ : (به جهیران) هھی بیئئ ناموس و شیت و بیئ فهر ..

نهوزاد : (به شیخ) لئی گهره با بزائین چی دهوی ، دیاره نهویش وهک تیمه

لئی قهوماوه .. نهمه مالی شیخه و چیگهی لئی قهوماوانه ؟ ..

حهمه‌ه‌لی : (به شیخ) ناوی نامووست هینا ؟ کئی بی ناموسه ؟!
قولی خان : (له به رخۆبه‌وه) تئی ناگه‌م ئه‌م ئاگره‌ چیه ؟! • ئاگره‌یان
گه‌رده‌لووله به‌ربووه‌ته ئه‌م ماله ••

جه‌یران : (رووی کرده هه‌موویان) کئی بی ناموسه (رووی کرده شیخ)
من ، یان هه‌مه‌ه‌لی ؟ به‌ئیی له ماله‌که‌ی تو داین بۆیه بی ناموسین ؟••
دایکی منت بۆیه به‌و ده‌رده برد تاخه‌لک بلی یا شیخ هه‌تیو گه‌وره
ده‌کات •• هه‌موو ده‌زانن بۆیه شیخ هه‌تیوان به‌خۆ ده‌کات تا
گه‌وره‌یان بکات و ، وه‌ک دێله گورگ برینه کیم تئی زاوه‌کانت
بۆ بلیسنه‌وه •• تا ئالۆشت بۆ دامرکینه‌وه ••

حه‌مه‌ه‌لی : (روو ده‌کاته خه‌لکه‌که) خه‌لکه‌ینه بۆ خوا ، بۆ ژیردان پیتان
ده‌ئیم ! ئه‌م جه‌یرانه شیت نییه ، له‌وبه‌پری زیری و فامدایه •• ئه‌وه‌ی
ئه‌م جه‌یرانه کردوو به‌تی که‌م ئافره‌ت ده‌توانی بیکا •• (رووی
کرده شیخ) ئه‌م زاته ، دوا‌ی ئه‌وه‌ی که‌زانن جه‌یران خه‌ریکه‌ خۆی
بناسی •• دایکی کاره‌که‌ر بوو له‌م ماله‌دا ، ده‌ری کرد ، له‌ بی ده‌ره
تانی‌دا بوو به‌کاره‌که‌ری (رووی کرده قولی خان) مالی قولی خان •

حه‌سین : (رابه‌پری) چۆن بی که‌س بوو ئه‌ی کچی خالی من نه‌بوو ؟!••
حه‌مه‌ه‌لی : (به‌ ته‌وسه‌وه) کچی خالی تو بوو ؟ ئافه‌رین پیاو !•• نه‌و
کچی خاله‌ت چۆن مرد ••

حه‌سین : (ده‌می هات به‌یه‌کدا) وه‌ک ئه‌وه‌هه‌موو عالمه‌مرد ••
نه‌وزاد : (به‌ هه‌مه‌ه‌لی) قسه‌که‌ت ته‌واو بکه ••
قولی خان : (به‌ تووندی) ئه‌مه‌ پئی ده‌ئین چی ؟•• (ویستی برپا) •

حهمه‌ه‌لی : (خه‌نجه‌ری ده‌ره‌ئنا) ئه‌وه‌ی بر‌وا ، به‌ نووکی ئه‌م خه‌نجه‌ره
ئه‌نجن ئه‌نجنی ده‌گه‌م ..

خواکه‌ره‌م : (خه‌نجه‌ری ده‌ره‌ئنا) ئه‌وه‌ی بجه‌وولی به‌م خه‌نجه‌ره‌ پێستی
له‌شی ده‌کێلم ..

وسو : (به‌ پیرۆت) نه‌ یه‌لی که‌س لێره‌ بجه‌وولی ..
حه‌مه‌ه‌لی : دایکی ئه‌م جه‌یرانه‌ ، هه‌میشه‌ وه‌ک پاساری یه‌کی به‌ندکراو به‌
سه‌ر که‌سه‌ری خۆیا ده‌تلایه‌وه‌ ، به‌بێ ئه‌وه‌ی یه‌کیک شک به‌ری
خه‌وشی ده‌روونی خۆی بۆ هه‌ل رێژی .. ئه‌وه‌نده‌ی پێ نه‌چوو
ئه‌مری خ‌وای کرد (رووی کرده‌ قوولی خان) وانه‌بوو؟! ..
قوولی خان : (نه‌پانندی) تێ ناگه‌م ئه‌وه‌چی ده‌لێ .. پیاوته‌ی و نایاوتیان تێک
وه‌رداوه‌ ..

حه‌مه‌ه‌لی : چاک تێ ده‌گه‌ی .. (روانی بۆ شیخ) شیخ جه‌یرانی له‌ من
ماره‌ کرد ! .. بۆ له‌ منی ماره‌ کرد ؟ بۆ ئه‌وه‌ی له‌ پشت په‌رده‌ی منه‌وه
کره‌مه‌ چلیسه‌کانی ته‌سه‌ل بکاو گوناچه‌کانی هه‌شار بدا .. جه‌یران
له‌ من ماره‌ کرا له‌ شه‌وی بوکینی دا داوینی گرتم .. که‌وته‌ خاک و پام
له‌ نیازه‌کانی شیخ ئاگاداری ک‌ردم .. به‌ شاهیدی خ‌وای
په‌روه‌رده‌ گار په‌یمانی پاراستی نامووسی هه‌ردوو کمان به‌ست ..
پیم‌وون : تۆ له‌م ساته‌وه‌ له‌ نێوان خۆماندا خوشک و براین له‌ چاو
خه‌لکدا ژن و میردین .. بریاریشمان دا : من شیخ وا حالی بکه‌م
جه‌یران نه‌خۆشی به‌ له‌کی هه‌یه‌و پیاو بیزی لێی ده‌بێته‌ ، به‌وه‌
مه‌رجه‌ش جه‌یران خۆی شیت و لێوه‌ بکا .. (به‌ جه‌یران) وابوو؟! ..
جه‌یران : به‌ شیخ بلێ وابوو ..

شیخ : (به‌ تووره‌یی) ده‌بێ هه‌ر دوو کتان سه‌ر بتاشم ، به‌ ناو خه‌لکدا
بتانگیرم ..

جه‌یران : (به‌ تێزه‌وه‌) من و هه‌مه‌ه‌لی ؟! یان تۆو کاره‌که‌ره‌ کانت ..

حەممەعی : (بە شیخ) قوربان لە سەر نامووس سەرمان دەتاشی؟! ••
شیخ : (بە جەیران) هەمی بێ حەییای شیت و گەرپوگولە ، گەر من نەبوومایە
تێستاش تۆ وەك دایكەكەت تێسكت یوابوو ••

جەیران : بریا منیشت دەر بگردایە بۆ ئەوەی سەرم بە سەر كەسەری خۆما
بنابایەتەو •• نەك باربوومایە بە سەر حەممەعی دا ••
ئەو حەممەعی بەی كە منی لە زونگاو رزگار كردو
سألەهای سألە بە دیار منەو پاسەوانە ••

حەممەعی : جەیران تۆ منت لە زەلكاو رزگار كردوو •• من تا بن هەر
دوو گوێم چەقیووم دەستی مېهرەبانی تۆ منی رزگار كرد •• تێستا
هەست دەكەم چرای ئادەم دەر رەوشیتەو ••

جەیران : (روانی بۆ هەمووان) تۆ خەمی كە نەمردم توانیم هەندێی لە
داخەكانی دەروونی خۆم بلێم ، تۆخەمی كە توانیم بلێم خەلكینە ئەو
جەیرانە نیم كە دەمناسن ، من ئادەم •• پێتا وەنیم بە قاچو قولى
خوتانەو •• بێ ئالین •• (روانی بۆ حەممەعی) ئەویاوە ، باوكم ،
برام ، لە چاوە خەلكدا مێردم بوو •• دایكی خۆم دی بە كلۆلی و
كەمەلایی مرد •• دەلین باوكم نەمردوو •• كوزراو •• خوزگە دەمزانی
كێ كوشتویەتی •• تاسەرم بان دەكردو ••

وسو : (بە هیمنی) راوەستن من پێتان بلێم ••
شیخ : (بە تووندی) كێ پرۆا بە خەلەفاونكی وەك تۆ دەكات •• تۆ
بوچی هاتووی ؟ بۆ بە تال كردنەو •• نامەلەى تابۆكەت ناوی ••
یان دەتەوی گەردەش بگێری ••

وسو : كێ پرۆا بە من دەكات؟! •• تۆ ، قولىخان ، حەممەعی ، نەوزاد ••
من گەر دەش نانیەو •• گەردەش لێرا چاندراو •• لێراش شەن
وبا دەكریت ••

قولىخان : هەمی بێ ئەمەكینە ، باو باپراتان لەم ئاسانەدا بوون بە پیاو ••

ئىستا بۇ گىرەى تيا دەكەن !!

وسو : باو بايرانى ئىمە بە رەنجى شانى خۆيان ژياون .. (چوۋە بەر دەمى بە ئەسپايى) ئىستاش گويم بە دەنگى ھەمكۆ دەزرنگىتەۋە ھاوارم لى دەگا ..

قوللى خان : (راپەرى) من پىتان بلىم باوكى جەيران كى كوشتى .. كە وای لى ھات دەبى ھەموو شتىكى رىژانە بخرىتەپروو .. (رووى كرده وسو) وسو ؟ كى باوكى ئەو كچەى كوشت ؟ بۇ ھەر تۆ دەوت ھەيە قسەبكەى ؟ ..

شىخ : (زوو ھاتە دەم) وسو ئەۋە چۆن رووت ھەيە قسە بكەى ؟ كى باوكى ئەو كچەى كوشت ؟ ..

قوللى خان : (بە وسو) تۆۋ رەشەلەۋ ەلەكە نەتان خستە ناۋ بىرەۋەۋ سەر نوگمان نەكرد ؟ ..

شىخ : پىش ئەۋەى بىكوژن لە گەل پىرۆتدا ھەموو خەلەۋ خەرمانەكەتان نەسوۋتاند ؟! تاكەى بۆتانى بشارىنەۋە ، ئىستاش ھاتوۋى دەستە خۇنئاۋىەكانت بە ئىمەدا بسپىتەۋە ؟ ..

نەوزاد : (بە وسو) مام وسو ؟ ..

شىخ : (بە نەوزاد) مام وسو چۆن دەناسى ؟! .. ئەو رىشەى لەبەر خوين رشتن و خە لەۋ خەرمان سوۋتانى ئەمۋ ئەۋ سىپى كىردوۋە ..

پىرۆت : (قىرانى) وانىيە .. مام وسو پىاۋ كوژ نىيە ..

قوللى خان : ئەى خۆت ؟! ..

جەيران : (چوۋە بەردەمى مام وسو) تۆ منت ھەتىۋ خست ، تۆ دايكى منت بى دەرەتان و كەلەلاكرد ؟ تۆ بەۋ دەردەت برد ؟! .. دەئىن براىەكم

ھەيە سۆراخىكى نازانى ..

خاۋاكرەم : (بە نوۋندى) وانىيە ..

شىخ : واىەۋ زىياترىش .. شاھىد ھەيە .. كوشتى بۇ ئەۋەى ئاشەكەى لى

داگیر بکا ..

وسو : من يان تۆ؟! .. ئاشەكە ھى كىنە؟ .. ھى منە ئىستا يان ھى تۆيە؟! ..

شىخ : (بە شوگا) تۆ ھەي ريش سېي گوندو ئاگرى زىر كا .. ئەي نازانى من ئەم چەند سالە بۆ ئەو (پرووانى بو جەيران) كچە ھەتيوہ بە ستەزمانە كە بستى بووہ تا ئىستا بە خىوى دەكەم؟! .. بۆ رۆزىكى وەك ئەمپۆ كەلە بەردەم خەلكدا ئەو راستيانەيان پى بلىم .. ئەوش قولى خان شاھىدە .. مەسەلەي ئەوكپىن و فرۆشتەشمان بۆيە دروست كرد .. ھەر بۆ ئەوہ بوو .. دەنا كرىنى چى و فرۆشتى چى؟! ..

وسو : (قەبالەكەي بەرز كردهوہ) ئەي ئەمە لىرا چى دەكات؟! .. شىخ : ئەوہ ، بۆ ئەوہيە لىرا دايبە تا بىيارىزم (روانى بۆ قولى خان) وانىہ؟! .. قولى خان : بەلى وايە ..

وسو : قولى خان بە شاھىد ناگرى .. شىخ : شاھىدى گەورەت لە سەرہ .. عەبوولى ئاشەوان شاھىدە .. وسو : عەبوولى ئاشەوان؟! (روانى بۆ نەوزاد) زۆر باشە بانگى بکەن .. گەر ووتى وسو باوكى ئەو كچەي كوشتووہ مەرج بى واز لە رىزانە بىتم ، ھەر لىرەداھەر دوودەستى خۆم لە بنا بېرم و روى خۆم رەش بکەم ..

پىرۆت : گەر نىش خەلەو خەرمانى باوكى (رووانى بو جەيران) ئەو كچەم سووتاندې مەرج بى ، لىرەداخۆم بسوتىم ..

قولى خان : (بە پىرۆت) خۆم دەسووتىم .. نەوزاد : (بەسەر سامىيەوہ) عەبوول باپىرى من؟! .. شىخ : (زووھانەدەم) عەبوول باوكى تۆ .. وسو : رازىم بە شاھىدى عەبوول .. ريش سېي ھەموومانە ھەموو شىتى

دەزانى ، سەرى بېرى درۆ ناكا . .

نەوزاد : (بە حسەن) بېرۆ بايرىم بېنە . . ھەر جۆر بوو دەستى بگىرەو
بېھتە . . ئەلئى نەوزاد لەوئى بە . .

شىخ : ەبوولى ئاشەران پىر بوو ە تواناى ئەوئى نەماو . .

ھەمەئەلى : (بە شىخ) خۆت بە شاھىد دات نەناو ە ؟ . . من دەپرۆم دەبھتە . .

شىخ : نا . . نا تۆ مەرۆ تۆش وەك ئەوانەى ، ناحەزى با حسەن بىروات . .

حەسەن : ھەر ئىستا دەبھتەم (چوو دەرەو ە) .

شىخ : (بە ترسەو ە) ئەو پياو ە كە نقتە كەى كەلكى ئەوئى پىئو ە ماو . .

وسو : خۆت بە شاھىد نە گرتوو ە ؟ . . نابى بزانىن كى باوكى ئەو كچەى
كوشتوو ە . . من يان تۆ يان قولى خان ؟ .

شىخ : (بە فىل) مام وسۆ ئىستا ئىو ە چىتان دەوئى ناتانەوئى مامەلە كە بە تال

بكەينەو ە . . تابۆكە تان وە نە گرتەو ە . . ئىتر چىتان دەوئى . .

جەيران : نابى بزانىن كى باوكى منى كوشتوو ە . . تۆ يان مام وسو . .

دیمه نی شه شه م

- (شوین ، هه مان په رده ی پینجه مه ۰۰۰) •
- حسن : (دپته ژووره وه ، دهستی پیاوینکی که نفت و چاو کزو گوئی گرانی
- گرتووه و به شوین خویا رای ده کیشی) • مام عه بوول ئه مه
- دیواخانئ شیخه •• نه وزادیش لیره یه ••
- عه بوول : (گه شایه وه) کوا نه وزاد ؟ بو زوو پیت نه ووتم نه وزادیش لیره یه ••
- (به چنگه ماشی دهستی هینا به مل نه وزادا) •• نه وزاد جه رگی
- شیرینم ، دیده ی چاوه کانم •• بینایی گیانم •• ئوخه ی نه مردم
- ئهمجاره یش بوئم کردی ••
- نه وزاد : (باومش به عه بوولدا ده کات) بابه گیان لیم ببوره که زوو
- نه هاتمه لات ••
- وسو : (به تووندی) مام عه بوول به خیره اتی ••

عەبوول : (دەستی پادەخشیینی) ئەوە کییه ؟

وسو : (بەتووندی) وسۆم .

عەبوول : وسوگیان ئەوە تۆی . . . چاوم نەماوە لێم مەگرن . . .

وسو : مام عەبوول کەس لەتۆ ناگرێ . . . (بەتووندی) ئەمە دیواخانی شیخ

بەهایه (بۆ یه که یه کیان دەروانی) . ئەوە خۆیهتی . . . نەوش

قولی خان و پیرۆت و خواکەرەم و حەمەعەلی یه .

عەبوول : کام حەمەعەلی ؟ . . .

وسو : حەمەعەلی کلێلهوان .

عەبوول : حەمەعەلی ؟ داوهره بادەسێک بکەمە ملت . . .

وسو : (قسەگە ی بری) ئەوەش جەیران . . .

عەبوول : (بە سەر سامییه کەو) کام جەیران . . .

وسو : چەند جەیران هەیه ؟ . . .

عەبوول : جەیران زنی حەمەعەلی ؟ . . .

جەیران : (هاته بەردەمی عەبوول) کارەگەرە شیت و لێو کە ی شیخ بەها . . .

عەبوول : (فرمیسک بە چاویا هاته خوارەو) رولە پشووت هەیی . . . یەزدان

ئاگای له هەمووشتیکه . . .

جەیران : (داوینی دەگرێ) مام عەبوول ؟! . . .

شیخ : (دێتەپێش و بەتووندی) مام عەبوول ؟! . . .

عەبوول : کییه ئەوە . . .

شیخ : (بە تووندی) شەمخ بەها قسەت لەگەڵ دەکات . . .

عەبوول : (دەست دە کوتیت ، بۆ ئەوەی بیگاتنی و دەستی ماچ بکات) •

شیخ : مام عەبوول تۆ ئاشەوانی کئی بووی ؟••

عەبوول : قوربان لە تۆ کئی تر ئاشی هەبە ؟••

شیخ : گەر ئەو ئاشە نەبوايە خۆت و مندالت چۆن دەزیان ؟••

عەبوول : قوربان تا دەمیتم ئەو چاکەبەت لە بەرچاومە •• منیش بە دل

ئاشەوانیم بۆ کردووی ، چەکەم و کورتم نەنواندوو ••

قولی خان : (لە عەبوول هاتە پیشەو ••) ئەی من کیم ؟!

عەبوول : قولی خان بەگ نیت ؟••

قولی خان : خۆ چاک دەزانى من کیم ؟••

عەبوول : چاک دەزانم ، چاک !••

وسو : (هاتەو بەردەمی عەبوول) مام عەبوول ، شیخ کوشتى حەمکۆی

خاتوونى خستوو تە ئەستۆى من •• بۆ خوا بلتی ، گەر من

کوشتومە ئامادەم سەرم بخەمە بەردەمی ئەم خەلکە و لە لاشەمی جیا

بکەنەو ••

عەبوول : (بەتووندى) •• نا •• نا •• حەمکۆی خاتوونى هەموو کەس

دەزانى کئی کوشتى •• بیاو بۆ خوا قسەبکا ••

شیخ : (قسەکەى برى و توورەبوو) ئەى کئی کوشتى ؟•• ئەى و سوو

رەشەلە و عەلەکە سەر نوگمیان نەکرد ؟!••

عەبوول : نا •• نا •• سوو لە گەلیان بەشدار مەکەن ••

نەوزاد : ئەى کئی کوشتى و چۆن بوو ؟••

عەبوول : (بە نەوزاد) كە منداڵ بووی ، چەند جار بۆتەم گێراوەتەووە ،
ووتومە ! ئەم ئاشە هی پیاویکی ئازاو چابوك بووە ، بە ناحەق
كشتویانە و ئاشەكەیان لێ داگیر كردوووە .

وسو : دەمانەوئێ ئیمەیش بزائین .

عەبوول : حەمكۆی خاتوونێ پیاویکی هەل كەوتوو بوو ، ئەو ئاشەى نابوووە
شێخ بەها چاوی بریبوووە ئەو ئاشەو دەیویست و لێ داگیر بكا .
ئەویش بۆی نە دەرەخسا . لێ ماوەداوایان بو بڵاو كردوووە .
فریشتەخان كە ئیستا ژنی قوڵی خانە دلداریی لە گەل دادەكات .
قوڵی خان : (بەتوورەیی) لەوە زیاتر بێجا نەكەى دەنا پارچە ، پارچەت
دەكەم .

شێخ : هەى كۆئیری شەیتان ، خەلەفاوی یان شەیتان بە دەمتا پرشاووەتەو ؟!
عەبوول : ئەو چى دەئین ؟

پیرۆت : (قسەكانى شێخ و قوڵى خانى بۆ دووبات كردوووە) .

عەبوول : با من قسەكانى خۆم بكەم جا دەمبێن ، دەمكۆژن ئـهـووە خۆتان
دەزانن . من چى بزائم دەئێم . رەشەلەو عەلەكە دوو چلكاو
خۆرى قوڵى خان بوون . چى خەلەو خەرمانى حەمكۆى رەحمەتى
بوو سوتانیاو هەموو شەوئى ئاوى ئاشەكەیان دەبێرى و هەرەشەیان
لێ دەكرد .

رۆژنێك بە تەگبیر دەبەن بۆ راوێكەل ، بە هەرچۆر دەبێ لێ
شاخانە دەيكۆژن و فریئى دەدەنە ناو بیریكەووە . ئەم و سۆیە دەچێ
بە سەر روو داوێكا ، دەبەوئى لە ناو بیریكە دەرى بێنى ، هەرپەشەى
لێ دەكەن كە ئەویش وا لێ بكەن . گەر دەنگیش بكا هەر دوو

کوپره‌کەمی بکوژن .. بۆ ئەوەی خوێنه‌کەمی هەمکۆ تەواو بزر بێی
سائیکی بە سەرا نەهاتەوێ رەشەلەو عەلە‌کە‌شیا‌ن کوشتن ..
کە هەمکۆ بەو دەردە چوو بڵاویان کردەوێ کە گوا‌یا بە شەو
کەوتوو تە ناو بیره‌وێ ، لە‌گەڵ و سۆ چوین لاشە‌کە‌ی‌مان دە‌ره‌ت‌ناو
ئەسپەر‌دە‌مان کرد ..

پەسە‌ندی ژنی هەمکۆ تازە مندالی بووبوو ، کەوتە ژێر دەستی
شێخ و قۆلی‌خان ، لە‌بەر ژیا‌نی هەردوو مندالە‌کە‌می بوو بە کارە‌کە‌ری
مالی شێخ بە‌هەر کۆلە‌مه‌رگی‌یە‌ک بوو ، جە‌یرانی گە‌وره‌ کرد ،
جە‌یران لە مالی شێخ مایه‌وێ و خۆی لە‌وێ دەرچوو ، چووێ لای
فریشتە‌خان و بە کارە‌کە‌ری لە‌وێ مایه‌وێ ، تا بە زە‌لیلی مرد ..
(لای وابوو قسە‌کە‌یان بریووێ) ئەوێ ووتان چی ؟! ..

نەوزاد : هیچ نالێن .. قسە‌ی خۆت بکە ..

عە‌بوول : جە‌یران درا بە هە‌مه‌عە‌لی کلێله‌وانی شێخ .. هە‌مه‌عە‌لی جاران
پیاوێکی باش نە‌بوو بە‌لام کە جە‌یرانی خواست .. ئەو هە‌مه‌عە‌لی‌ی
جاران نە‌ما بوو بە هە‌مه‌عە‌لیکی تر .. مە‌گەر من بزائم ئەو
هە‌مه‌عە‌لی‌یە‌ چە‌ند پیاوێکی مە‌رده .. (دلی گە‌رم بوو) خە‌لکێنە بۆ
خواینتان دە‌لێم : ئەم نە‌وزادە کە بینایی ئەم دوو چاوه‌ کوێرە‌مە‌و
دار عاسای دە‌ستمە ، کوپری ئەو پەسە‌ندە‌یە‌و کوپری حە‌ق و دادی
هە‌مکۆی خاتوونێه ..

جە‌یران : (بە سەر سامیە‌وه) یانی ئەوێ (روانی بۆ نە‌وزاد) برای منە ؟
(گە‌شایه‌وه) براگیان ، چە‌ند خە‌وم بە دیدارته‌وه دیووێ (ویستی
خۆی بە سەر‌یابدا) .

هە‌مه‌عە‌لی : (رای گرت) جە‌یران جارێ خۆت راگره ، تامام عە‌بوول
قسە‌کانی تە‌واو بکا ..

جهيران : همه‌عهلی لیم گهری باشایی مهرگت بم ..

همه‌عهلی : (به تووندی) پاره سته •

عه‌بوول : نهوه ووتان چی ؟ ..

نهوزاد : هیچ قسه‌کعت ته‌واو بکه ..

عه‌بوول : (به تووندی) نا .. قسم ماوه .. لیم گهرین باقسه‌ی خۆم ته‌واو

بکه‌م ، نهوجا چیم لی ده‌کهن لیم بکه‌ن ..

نهوزاد : (به تووندی) بایه‌گیان فهرموو قسه‌کانت ته‌واوبکه ..

عه‌بوول : په سهند نه‌خۆش ده‌که‌وی و ناگای لای خۆی نامینی .. کورپه‌که‌ی

که بابۆله و ته‌مه‌نی یه‌ک حه‌فته بووه‌لی ده‌شارنه‌وه‌و که گوايسا

مردووه نه‌وکاته من تازه بوو بووم به ئاشه‌وان ، منداله‌که‌یان هینا

بو ناوئاش ئیمه‌یش تازه کورپیکی ناوئیشه‌که‌مان مردبوو .. که

دیم ده‌یانه‌وی نه‌و کورپه له کول که‌نه‌وه لیم سهندن و تیم گه یاندن

که دوینی کورپم مردووه له‌لای خه‌لک و امان پیشاندا کورپه‌که‌ی

په‌سهند بوو مردو هینه‌که‌ی خۆمان ماوه .. که گه‌وره بوو وام

تی گه‌یاند که کورپی کورپه .. بو نه‌وه‌ی که گه‌وره بوو پستی

بلیم : باوکی به غه‌در کوزراوه‌و نه‌م ئاشه‌ش هی باوکیه‌تی ..

که‌س به‌و نه‌ینی یه‌ی نه‌زانیه‌وه همه‌عهلی نه‌بی .. تا نه‌و کورپه

گه‌وره بووه ئارام له دلی منا نه‌بووه .. له‌وه ده‌ترسام نه‌و راستی‌به

لای شیخ‌و قولی‌خان بدرکینی ..

که کورپه گه‌وره بوو ، بو خویندن چوه شار نه‌و همه‌عه‌لیه

که سه‌رکاری شیخ بوو که‌ده‌هات مزه‌ی ئاشه‌که وه‌ربگری به‌نسی

خۆمان و به‌شیک‌ی تری ده‌داینی‌و ده‌یووت نه‌وه بکه‌ن به‌خه‌رجی بو

نه‌وزاد ..

جهيران : (باوشي کرد به همه‌ه‌لی‌دا) به قوربانی همه‌ه‌لی‌بم ••
عه‌بوول : من له‌مه زیاتر نازانم •• ئیستا مردنم حقه‌و باکم به زیان نیه ••
وسو : (دهستی هینا به‌مل‌عه‌بوولدا) مام‌عه‌بوول سه‌روه‌ری همه‌ومانی ••
خواکه‌ره‌م : (ده‌ست ده‌کاته ملی نه‌وزاد) ••
شیخ : (خۆی ده‌دزیته‌وه) •

عه‌بوول : (هاواری کرد) بم‌به‌ن له‌به‌ر ده‌می شیخا رام‌گرن •• له‌گه‌ل
خوای خۆما درۆم نه‌کردوو ، چی راست‌بووه ئه‌وه‌م ووتوو ••
ئینکاری ئه‌وش ناکه‌م ئه‌و پیاوه منی کردوو به‌ ئاشه‌وانی خۆی ،
چاکه‌ی له‌سه‌ر سه‌رمه ، وا خۆمی ده‌خه‌مه به‌ر ده‌ست چیم لێ ده‌کا
لیم بکا •• بۆ ئه‌وه‌ی واز له‌ نه‌وزادی کوپم بیتی ••

نه‌وزاد : بابه‌گیان ئه‌و راستیه‌ی که تۆ له‌ دل خۆتا هه‌شارت دا‌بوو ده‌بی نه‌وزاد
بیکا به‌ گرێک چی که‌پره‌شینکه‌ی پیاو خراپانی هه‌یه‌ بی‌ی بسووتینم •
جهيران : (ده‌ست ده‌کاته ملی نه‌وزاد) براگیان برا ئازیزه‌که‌م ••
قولی‌خان : (به‌خه‌نجه‌ر به‌لاماری نه‌وزاد ده‌دات ، خه‌نجه‌ره‌که‌ به‌رجه‌یران
ده‌که‌ویت ده‌که‌ویت) ••

خواکه‌ره‌م : (هاواری کرد) ئه‌و گونا‌جبارانه ، ده‌ره‌نجه‌ن •• (پیرۆت و
خواکه‌ره‌م) قولی‌خان بآل به‌س ده‌که‌ن) ••
نه‌وزاد : کوا شیخ به‌ها ••

وسو : (چاو ده‌گیرێ) کوا هه‌سه‌ن؟! ••
پیرۆت : دیاره‌ هه‌سه‌ن به‌ دووی که‌وتوو ••

وسو : کورپینه په لاماږ بهرن و ټاگنا داربن ..

حه مه عهلی : (خوی ده خا به سه لاشه که ی جهیراندا جهیران .. جهیران ..

نه وزاد : براینه ، په لاماږ دن ، دهر نه چن ، دنا ریژانه و خوشمان تیس

ده چین .. زانیتان کی گوناچاره ..

عه بوول : (به چنگه ماشی خوی خست به سه لاشه که ی جهیرانداو

هاواری کرد) وسو ؟ پیروټ ؟ خواکه رم ؟ ټاگانان له نه وزادو

جهیران بی ...

رقم الايداع في المكتبة الوطنية ببغداد ١٢٢٦ لسنة ١٩٨١

الاعانة العامة للثقافة والشباب

١٦

كریم

قصة مسرحية

عبد کریم رمضان هورامی

السعر - ٢٠٠ فلس